

34.465
71 4666
0 6

ผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์
ชั้นต้นปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์

ของ

ทิพย์มาศย์ พิมพ์ศักดิ์

๒๕
พ.ศ. ๒๕๓๕

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม ๒๕๓๐

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

178231

ผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์
ชั้นต้นปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
ทิพย์มาศย์ พิมพ์ศักดิ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ตุลาคม 2530

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นนี้เป็นนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2530 จำนวน 30 คน สุ่มเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนด้วยชุดการแนะแนวอาชีพเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นนี้คือ แบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพและชุดการแนะแนวอาชีพ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t - test

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. นักเรียนนาฏศิลป์ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการแนะแนวอาชีพ มีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงกว่านักเรียนนาฏศิลป์ที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนนาฏศิลป์ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการแนะแนวอาชีพ มีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนด้วยชุดการแนะแนวอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนนาฏศิลป์ที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE EFFECT OF CAREER GUIDANCE SET ON CAREER
DECISION - MAKING OF THIRD YEAR PRELIMINARY
STUDENTS AT DRAMATIC ARTS COLLEGE IN
BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

THIPAMART PIMOLSAK

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

October 1987

The purpose of this experimental research was to study the effect of career guidance set on career decision - making of third year preliminary students at Dramatic Arts College in Bangkok. The subjects were 30 third year preliminary students at Dramatic Arts College in Bangkok, 1987. They were randomly divided into experimental group and control group. Each group consisted of 15 students. The experimental group was taught with the career guidance set while the control group was taught with the conventional instruction about the career decision - making questionnaires and the career guidance set constructed by the experimenter were used in data collection. The t - test was used as a statistical method to analyze the data.

The results were as follows

- 1 The career decision - making of the students who were taught with the career guidance set was significantly higher than the others who were taught with conventional instruction at .01 level
- 2 The career decision - making of the students who were taught with the career guidance set was significantly higher than before the experiment at .01 level
- 3 The career decision - making of the students who were taught with conventional instruction was significantly higher than before the experiment at .01 level

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

..... กรรมการ

..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยผู้วิจัยได้รับคำแนะนำและตรวจแก้ไข

ข้อบกพร่องต่าง ๆ จากการรองศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกศพิทักษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์
วิญญา วิศาลาภรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา หาสิตะพันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. कमเพชร ฉัตรสุภกุล รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ หล้าสงวน ที่ได้ให้คำแนะนำและ
ตรวจสอบเครื่องมือ และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. นวลศิริ เปาโรหิตย์
ที่ให้คำแนะนำในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ อาจารย์และนักเรียนนาฏศิลป์ทุกคน
ที่กรุณาให้ความสะดวกในการดำเนินการทดลอง และขอขอบคุณ คุณประชา ผ่องใส
ที่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในด้านการวิเคราะห์ข้อมูล

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้ความช่วยเหลือและ
เป็นกำลังใจสนับสนุนผู้วิจัยให้ศึกษาจนคว้าปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ทิพย์มาศย์ พิมพ์ศักดิ์

สารบัญ

... บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
	ความหมายของการตัดสินใจ	7
	ประเภทของการตัดสินใจ	8
	ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
	งานวิจัยต่างประเทศ	22
	งานวิจัยในประเทศ	22
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	28
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	29
	การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	29
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	30
	การดำเนินการทดลอง	36
	การวิเคราะห์ข้อมูล	37
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	49
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	49
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	49
	ประชากร	49
	กลุ่มตัวอย่าง	50
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
	การดำเนินการทดลอง	50
	การวิเคราะห์ข้อมูล	51
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
	อภิปรายผล	52
	ข้อเสนอแนะ	57
	บรรณานุกรม	58
	ภาคผนวก	63

บัญชีการวาง

การวาง

หน้า

1	เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง	42
2	เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดย ใช้ชุดการแนะนำอาชีพกับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ ภายหลัง การทดลอง	43
3	เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพ 5 ขั้นตอน ของกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม ภายหลังการทดลอง	44
4	เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลัง การทดลอง โดยใช้ชุดการแนะนำอาชีพ	45
5	เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพ 5 ขั้นตอน ของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลองโดยใช้ชุดการแนะนำอาชีพ	46
6	เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลัง การทดลอง โดยใช้การสอนแบบปกติ	47
7	เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพ 5 ขั้นตอน ของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การสอนแบบปกติ	48

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 รูปแบบกลยุทธ์การตัดสินใจ โดยการวางแผนอย่างรอบคอบ 11

ภูมิหลัง

นับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 เป็นต้นมา นักเรียนสามารถเลือกเรียนสายวิชาตามที่ถนัดและสนใจไม่ว่าจะเป็นสายสามัญหรือสายวิชาชีพ การที่นักเรียนมีสิ่งให้เลือกมากขึ้นเช่นนี้ทำให้นักเรียนเกิดความสับสนตัดสินใจไม่ถูกว่าจะเลือกเรียนอะไรดีหรือเข้าสู่อาชีพใดที่เหมาะสม นวลศิริ เปาโรหิตย์ (นวลศิริ เปาโรหิตย์ 2528 : 43) ได้กล่าวไว้ว่า การตัดสินใจมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของบุคคล เพราะการหากิจกรรมทุกอย่างจะต้องมีการตัดสินใจเข้าไปเกี่ยวข้องกับแทบทั้งสิ้น บุคคลจึงควรมีการตัดสินใจที่ดีที่สุดสำหรับตัวเขาซึ่งจะต้องเป็นการตัดสินใจที่รอบคอบ เป็นกระบวนการและมีระบบโดยคำนึงถึงผลดี ผลเสีย มีการชั่งน้ำหนักและพิจารณาอย่างรัดกุม ด้วยเหตุนี้การตัดสินใจจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งกระบวนการหนึ่งของการแนะแนวอาชีพ ซึ่งจำเป็นสำหรับนักเรียน ที่ควรจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจที่ถูกต้อง เพื่อให้นักเรียนสามารถวางแผนเข้าสู่อาชีพอย่างเหมาะสม นอกจากนี้การเรียนรู้กระบวนการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพจะสามารถช่วยบุคคลในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ ในชีวิตได้อีกด้วย อันจะนำไปสู่การช่วยตนเองและผู้อื่นในสังคมให้ดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ซูเปอร์ (วัชร ทรัพย์มี 2523 : 31 อ้างอิงมาจาก Super. 1960) ได้กล่าวถึงพัฒนาการด้านอาชีพและได้กล่าวว่า ความสนใจของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาขึ้นอยู่กับขั้นตอนของการก่อตัวของความสนใจในอาชีพและนักเรียนในวัยนี้ยังไม่สามารถคิดหรือตัดสินใจได้อย่างรอบคอบเพียงพอ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการตัดสินใจในอาชีพ ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและการแนะแนวทางอาชีพที่เหมาะสม เพื่อจะช่วยให้นักเรียนได้สำรวจและรู้จักตนเอง ตลอดจนได้เรียนรู้ถึงโลกของอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับกินซ์เบิร์กและคนอื่น ๆ (Ginzberg and others. 1967 : 87)

ที่กล่าวว่า การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการ พัฒนาการของการเลือกอาชีพมิใช่การตัดสินใจเพียงครั้งเดียว แต่เป็นการตัดสินใจหลายครั้ง และการตัดสินใจเลือกอาชีพจะเฉพาะเจาะจงขึ้นเมื่อระดับอายุมากขึ้น โดยกินซ์เบอร์เกอร์ได้แบ่งกระบวนการของการตัดสินใจเป็น 3 ระยะ คือ ระยะความหือพัน ระยะพิจารณาเลือกอาชีพและระยะพิจารณาตามสภาพความเป็นจริง ซึ่งในช่วงเวลาหลายปีแต่ละขั้นตอนของกระบวนการเลือกอาชีพ จะมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนและที่เกิดขึ้นในภายหลัง

นอกจากนี้จากการสำรวจและรวบรวมปัญหาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ดวงเคื่อน พิศาสบุตร (ดวงเคื่อน พิศาสบุตร 2515 : 31) กล่าวว่า ปัญหาที่นักเรียนมักประสบมากปัญหาคือ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ เช่น ไม่สามารถเลือกอาชีพได้เหมาะสมเพราะนักเรียนไม่รู้จักตัวเองดีพอ และยังไม่ได้คิดถึงอาชีพในอนาคตของตนเอง ส่วน สวัสดิ์ เรื่องฉาย (สวัสดิ์ เรื่องฉาย 2519 : 83) ได้วิเคราะห์ปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนขาดข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพ และสิ่งสำคัญประการหนึ่งคือ นักเรียนยังไม่ทราบว่าตนเองมีความถนัด ความสนใจ และบุคลิกลักษณะเหมาะสมกับอาชีพใด ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่เป็นสาเหตุนำไปสู่สภาพของการไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ทั้งสิ้น

เนื่องจากวิทยาลัยนาฏศิลป์ เป็นสถานการศึกษาที่ให้ความรู้ทั้งในด้านวิชาสามัญ และวิชาชีพประเภทวิชาศิลปะ ซึ่งแนวทางในการประกอบอาชีพทางนาฏศิลป์โดยตรงนั้นค่อนข้างจะแคบและจำกัด นอกจากนี้ผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละปีมีจำนวนมาก ดังเห็นได้จากสถิติปีการศึกษา 2528 (สถิติการศึกษา กรมศิลปากร 2528 : 15) มีจำนวนผู้สำเร็จการศึกษามากถึง 1,904 คน อย่างไรก็ตามหลักสูตรนาฏศิลป์ขั้นต้น พุทธศักราช 2521 ได้เน้นให้มีการจัดกิจกรรมแนะแนว 3 คาบต่อสัปดาห์ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งปัญหาทางการศึกษาและอาชีพ ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าในการจัดการสอนกิจกรรมแนะแนวนั้นควรจะเน้นถึงความสำคัญของการแนะแนวอาชีพ ทั้งนี้เพื่อให้ นักเรียนได้รู้จักตนเอง ได้สำรวจความสนใจ ความสามารถและความถนัดของตนเอง ตลอดจนช่วยให้นักเรียนได้รู้จักโลกกว้างทางอาชีพ เพื่อช่วยให้เขาสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม

เนื่องด้วย การตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะช่วยให้บุคคลตัดสินใจเข้าสู่อาชีพ ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2520 ผกา บุญเรือง (ผกา บุญเรือง 2520 : 48) จึงได้ศึกษาเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ผลปรากฏว่า ผู้ที่มีการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างเป็นจริงมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ที่มี จิตภาวะทางอาชีพสูง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ อรอนงค์ แจ่มผล (อรอนงค์ แจ่มผล 2525 : 78) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจิตภาวะทางอาชีพกับการตัดสินใจเลือกอาชีพสำหรับการวิจัยในต่างประเทศนั้น มัวร์ (Moore. 1980 : 4900 - A) ได้ได้ศึกษาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษามหาวิทยาลัยที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์กับจิตภาวะทางอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ลาสกิน (Laskin. 1980 : 4413 - A) ที่ได้ศึกษานักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากการศึกษาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งและสมควรอย่างยิ่งที่นักเรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ เพื่อให้สามารถตัดสินใจเข้าสู่อาชีพได้อย่างเหมาะสม

ชุดการแนะแนวอาชีพ เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบซึ่งประกอบด้วยวิธีการของกระบวนการกลุ่มและอุปกรณ์ต่าง ๆ (จินดาภรณ์ อังสุวรรณาติ 2525 : 5) สำหรับผลการวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพนั้น ปริญา บุญศิลาเลิศ (ปริญา บุญศิลาเลิศ 2520 : 45) ได้ทดลองใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งผลการศึกษาในเรื่องดังกล่าวนี้ได้ผลสอดคล้องกับการศึกษาของ จินดาภรณ์ อังสุวรรณาติ (จินดาภรณ์ อังสุวรรณาติ 2525 : 62) ซึ่งได้ทดลองใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 และการศึกษาของ กฤษณา จันทรวีภาค (กฤษณา จันทรวีภาค 2527 : 34) ซึ่งได้ทดลองใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยผลการศึกษาดังกล่าวนี้ได้ผลสอดคล้องกันว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยชุดการแนะแนวอาชีพจะมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเรื่องอาชีพสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนโดยวิธีปกติและมีปัญหาในการเลือกอาชีพน้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนโดยวิธีปกติ

ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ผู้วิจัยประสงค์จะศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์ และเนื่องจากวิทยาลัยนาฏศิลป์ยังขาดเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสำหรับนำมาใช้ในการแนะแนวอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุดการแนะแนวอาชีพสำหรับนักเรียนนาฏศิลป์ ซึ่งผลจากการวิจัยนี้จะช่วยให้ครูแนะแนวและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวได้ทราบแนวทางที่จะนำไปสู่การพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์ต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 โดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับการสอนแบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 ก่อนและหลังการสอน โดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ
3. เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ

ความสำคัญของการศึกษา

ผลการวิจัยครั้งนี้จะช่วยให้ผู้วิจัยทราบเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์ และคาดว่าจะเป็นประโยชน์แก่ครูแนะแนว และผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวได้ทราบแนวทางที่จะพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับนักเรียนนาฏศิลป์ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในชั้นกลางปีที่ 1 ของสายนาฏศิลป์ (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4) หรือลาออกเพื่อไปศึกษาด้านสายสามัญหรือสายอาชีพด้านอื่นต่อไป เพื่อเป็นการมิให้ต้องเสียเวลากักขังในชั้นกลางปีที่ 1 ของสายนาฏศิลป์

ขอบเขตในการศึกษากันคว่ำ

1. ประชากร เป็นนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2530 จำนวน 5 ห้องเรียน รวม 200 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากรซึ่งได้จากการคัดเลือกผู้ที่ได้คะแนนจากแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 จำนวน 30 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 15 คน
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีสอน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 วิธีคือ
 - 3.1.1 การสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ
 - 3.1.2 การสอนแบบปกติ
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การตัดสินใจเลือกอาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การตัดสินใจเลือกอาชีพ หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์เกี่ยวกับตนเองและอาชีพเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยวิเคราะห์ตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ระบุปัญหาว่าคืออะไร คือ นักเรียนจะต้องทราบเสียก่อนว่าเขาจะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องใด ตัวอย่างเช่น นักเรียนต้องการสอบเข้ามหาวิทยาลัยแต่ไม่ทราบว่าเรียนคณะอะไรดี เป็นต้น

ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คือ การแสวงหาข้อมูลจากภายในและภายนอก ซึ่งข้อมูลภายใน ได้แก่ การสำรวจตนเองในด้านความถนัด ความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพ ตัวอย่างเช่น ได้สำรวจตนเองพบว่า มีความถนัดและสนใจด้านศิลปะ เช่น การวาดรูป เป็นต้น ส่วนการแสวงหาข้อมูลภายนอก ได้แก่ การไปสำรวจว่ามีมหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษาใดที่มีการสอนทางด้านศิลปะบ้าง เป็นต้น

ขั้นที่ 3 รู้จักทางเลือกที่มีอยู่ หมายถึง การศึกษาทางเลือกต่าง ๆ จากการรวบรวมข้อมูลในขั้นที่ 2 ซึ่งจะทำให้บุคคลมองเห็นทางเลือกที่น่าจะเป็นไปได้ แล้วนำมาพิจารณาว่าทางเลือกใดจะเหมาะสม เช่น จากการสำรวจว่าสถาบันการศึกษาใดเปิดสอนทางด้านศิลปะและภายหลังที่ได้รายชื่อสถาบันที่เปิดสอนทางด้านศิลปะมาแล้ว ก็นำมาพิจารณาเป็นทางเลือก

ขั้นที่ 4 ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก หมายถึง การที่บุคคลลองพิจารณาว่าในแต่ละทางเลือกมีผลดี ผลเสียอย่างไร คว้าตัวเลือกใดมีน้ำหนักดีกว่ากัน เช่น ทางเลือกอันดับแรก ถ้านักเรียนเลือกมหาวิทยาลัยแห่งที่หนึ่ง จะมีผลเสียคือ มีการแข่งขันกันมาก จะมีโอกาสถูกเลือกเข้าไปน้อย แต่ถ้าวเลือกแห่งที่สอง มีผลดีคือ มีการแข่งขันกันน้อย จะมีโอกาสถูกเลือกเข้าไปมาก เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ตัดสินใจจะเลือกทางเลือก คือ เมื่อพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกแล้ว บุคคลก็สามารถรู้ได้ว่าทางเลือกใดที่เขาควรเลือกมากที่สุด เป็นอันดับแรก และทางเลือกใดเป็นอันดับรอง

2. การสอนโดยใช้ชุดการแนะนำอาชีพ หมายถึง การสอนที่ประกอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ และการอภิปราย พร้อมทั้งมีอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อประสม ได้แก่ วีดิโอเทป และสไลด์ ซึ่งการสอนโดยใช้ชุดการแนะนำอาชีพนี้เป็นการสอนที่ใช้กับกลุ่มทดลอง

3. การสอนแบบปกติ หมายถึง การสอนกับกลุ่มควบคุมโดยครูเป็นผู้บรรยายเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม สำหรับเนื้อหาและตัวอย่างของการตัดสินใจเลือกอาชีพจะมีเนื้อหาและตัวอย่างเช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง

4. นักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2530 หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการตัดสินใจ

วุฒิชัย จำนงค์ (วุฒิชัย จำนงค์ 2523 : 3) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการเลือกในระหว่างทางเลือกต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นไปตามลำดับขั้นตอนในอันที่จะเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกมาสำหรับนำไปปฏิบัติได้จริง และแพตเทอสัน (Patterson. 1980 : 107) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า การตัดสินใจหมายถึงการที่บุคคลเข้าไปสู่การเสี่ยง โดยมีการรวบรวมและประเมินข้อมูล มีทางเลือกหลายทาง และมีสิ่งประกอบอื่น ๆ ที่สำคัญ อันนำไปสู่การตัดสินใจเลือก นอกจากนี้ บรอสส์ (อรุณศรี กุมุท 2529 : 4 อ้างอิงมาจาก Bros. 1953) ได้อธิบายเกี่ยวกับการตัดสินใจไว้ว่า ปัจจุบันเหตุการณ์การตัดสินใจได้ทวีความยุ่งยากมากขึ้น มิใช่แต่จะมีทางเลือกมากมายให้ต้องตัดสินใจเลือกเท่านั้น แต่ยังมีความขัดแย้งในเรื่องค่านิยมที่ยึดถือด้วยบุคคลสามารถได้รับการช่วยเหลือ 2 ประการคือ ประการแรกในการตัดสินใจในเป้าหมายเฉพาะอย่างเรียกว่าผลที่ได้ (outcome) และประการที่สองในการพิจารณาทางเลือกหลาย ๆ ทาง และยั้งน้ำหนักทางเลือกเหล่านั้นในส่วนที่สัมพันธ์กับคุณลักษณะของเขาเอง เพื่อให้สามารถตัดสินใจได้

ส่วนการตัดสินใจเลือกอาชีพนั้น ไกรท์ (Crites. 1969 : 570 - 572) ได้กล่าวว่า การที่บุคคลแสดงถึงความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพเป็นการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคล สำหรับ ซูเปอร์ (Super. : 1957 อ้างอิงมาจาก Hoppock. 1967 : 93) ได้กล่าวว่า กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลขึ้นอยู่กับงานที่เขาเลือก จะทำให้เขาสามารถแสดงบทบาทตามความห้วงการของเขาได้ ทั้งในความเห็นส่วนตัวและโลกของความเป็นจริง นอกจากนี้ ผกา บุญเรือง (ผกา บุญเรือง 2520 : 15) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจเลือกอาชีพว่าหมายถึงพฤติกรรมของความคิดในเรื่อง เป้าหมายในด้านอาชีพ ความมุ่ง วังของผลที่จะได้รับและความพึงพอใจสูงสุดในการเลือก

จากความหมายของการตัดสินใจที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การตัดสินใจหมายถึง กระบวนการเลือกในระหว่างทางเลือกต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นไปตามลำดับขั้นตอนในอันที่จะ เลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกมาสำหรับนำไปปฏิบัติได้จริง ส่วนการตัดสินใจเลือกอาชีพนั้น หมายถึง การที่บุคคลได้แสดงถึงความตั้งใจที่จะเลือกอาชีพ ฉะนั้นการตัดสินใจโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การตัดสินใจเลือกอาชีพจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะนักเรียนระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มักมีปัญหา ไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ การสอนให้เข้าใจถึงขั้นตอนและกระบวนการในการ ตัดสินใจเลือกอาชีพ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อนักเรียนในการช่วยให้สามารถตัดสินใจ เลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมและสามารถช่วยในการตัดสินใจในเรื่องอื่น ๆ ในชีวิตอีกด้วย

ประเภทของการตัดสินใจ

นวลกิริ เปาโรหิตย์ (นวลศิริ เปาโรหิตย์ 2528 : 45) ได้แบ่งประเภท ของการตัดสินใจไว้ดังนี้

1. การตัดสินใจที่ผลลัพธ์เป็นที่รู้แน่นอนชัด (Decisions with certainty)
2. การตัดสินใจที่มีการเสี่ยงที่หาคำนวณได้ (Decisions with measured risk) ผลลัพธ์ในกรณีนี้จะไม่น่าแน่นอนเหมือนในข้อแรก แต่พอจะคาดคะเนได้โดยใช้หลักความ น่าจะเป็นไปได้มาพิจารณาประกอบ

3. การตัดสินใจที่ผลลัพธ์ไม่เป็นที่รู้ (Decisions with uncertainty)

ในทางเลี้ยวแต่ละทางนั้นไม่สามารถคาดเดาว่าผลลัพธ์ออกมาจะเป็นอย่างไร นอกจากนั้นวิธีการตัดสินใจยังสามารถจัดออกเป็นกลยุทธ์ต่าง ๆ กันได้หลายรูปแบบ

รูปแบบกลยุทธ์การตัดสินใจ

ดิงค์เลจ (นวลศิริ เปาโรหิตย์ 2528 : 45 อ้างอิงมาจาก Dinklage. 1977) ได้รวบรวมกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่บุคคลใช้ในการตัดสินใจออกเป็น 8 กลยุทธ์ คือ

1. วางแผนอย่างรอบคอบ (Planful)
2. ยากเย็นแสนเข็ญ (Agonizing)

3. หุนหันพลันแล่น (Impulsive)
4. ใช้ความรู้สึกบอก (Intuitive)
5. ผัดผ่อน (Delaying)
6. ตามทวง (Fantalistic)
7. ตามเพื่อน/เสียงส่วนใหญ่ (Compliant)
8. ขาดพลังเพียงพอ (Paralytic)

จากการศึกษาของดิงก์เลจเกี่ยวกับรูปแบบกลยุทธ์การตัดสินใจนั้น พบว่าในจำนวน 8 กลยุทธ์ที่กล่าวมาแล้ว กลยุทธ์ "การวางแผนอย่างรอบคอบ" เป็นวิธีการของการตัดสินใจที่ดีที่สุด และสำหรับการวิจัยในครั้งนี้จะนำหลักการของรูปแบบกลยุทธ์ "การวางแผนอย่างรอบคอบ" มาเป็นหลักในการสร้างชุดการแนะนำอาชีพเรื่อง การตัดสินใจเลือกอาชีพ สำหรับขั้นตอนในการใช้กลยุทธ์ "การวางแผนอย่างรอบคอบ" มีดังต่อไปนี้

✓ ขั้นตอนในการใช้กลยุทธ์การวางแผนอย่างรอบคอบ มี 7 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 "ระบุปัญหาว่าคืออะไร" ในขั้นนี้บุคคลจะต้องทราบเสียก่อนว่าเขาจะต้องการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องใดและจะต้องตระหนักว่าเขามีสิ่งที่จะต้องตัดสินใจ

ขั้นนี้เป็นขั้นที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าไม่ตระหนักว่าจะต้องคิดตัดสินใจแล้ว กระบวนการคิดหาสู่ทางก็จะไม่เกิดขึ้น

ขั้นที่ 2 "การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์" การตัดสินใจทุกเรื่องจะต้องเกี่ยวข้องกับการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจ ข้อมูลที่พูดถึงมิใช่ข้อมูลทั่ว ๆ ไป แต่จะต้องเป็นข้อมูลที่จะช่วยในการตัดสินใจ ดังนั้นบุคคลจึงต้องรู้ศิลปะแห่งการเข้าใจว่า ข้อมูลอะไรที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของเขา แหล่งข้อมูลจะได้มาจากไหนและจะได้ข้อมูลนั้นมาอย่างไร นอกจากนี้ข้อมูลบางชนิดจะได้มาจากภายนอก ส่วนข้อมูลบางชนิดจะต้องแสวงหาเองจากภายใน

ขั้นที่ 3 "รู้จักทางเลือกที่มีอยู่" จากการรวบรวมข้อมูลในขั้นที่ 2 อาจทำให้บุคคลเริ่มมองเห็นสู่ทางเลือกของเขาขึ้นมาได้บ้าง ถ้าทางเลือกมีไม่มากอาจจะขอให้เขาใช้ความคิด

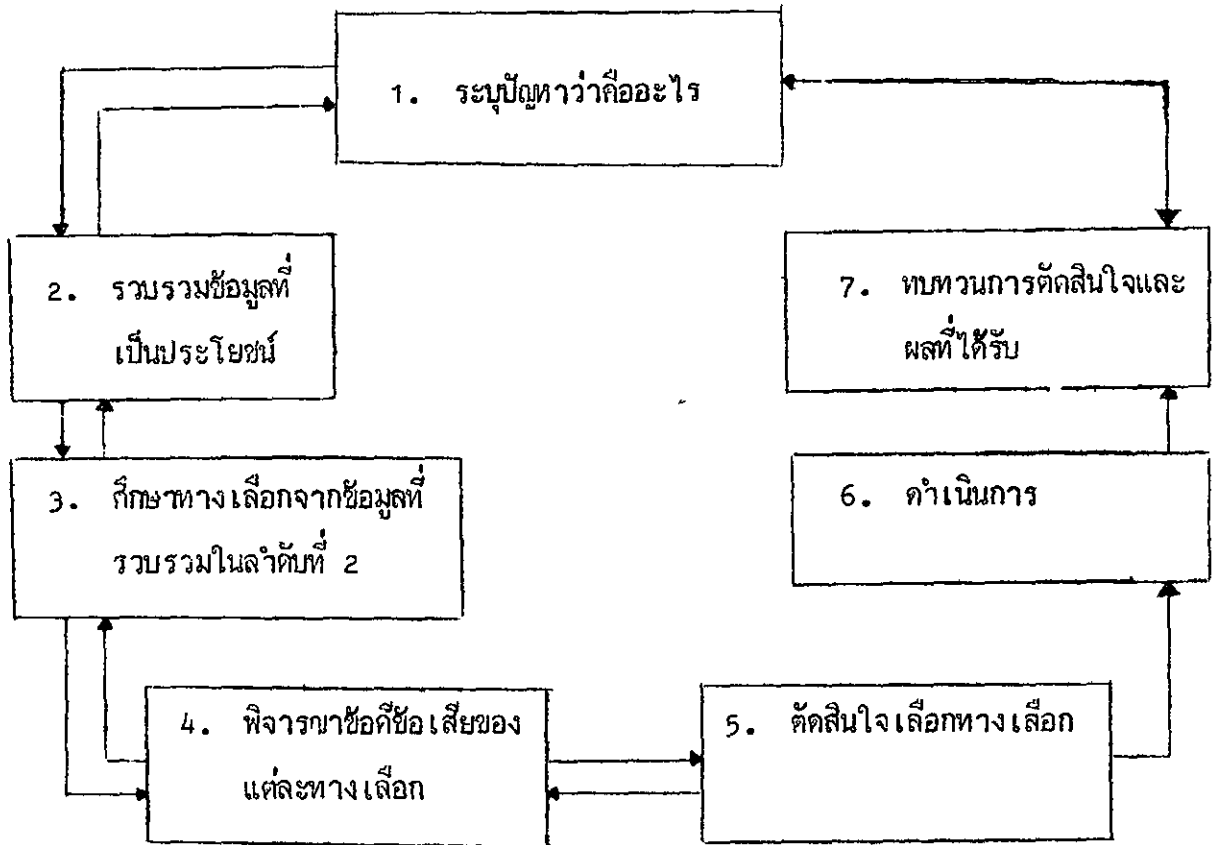
ถึงทางเลือกว่าอันไหนจะเป็นไปได้มาพิจารณาประกอบและเมื่อได้ทางเลือกพอสมควรแล้ว ก็ให้เขาเขียนทางเลือกเหล่านั้นลงในกระดาษ

ขั้นที่ 4 "การชั่งน้ำหนักตัวเลือกแต่ละตัว" สำหรับขั้นนี้จะต้องให้บุคคลลองพิจารณาว่าในแต่ละทางเลือกมีผลดี ผลเสียอย่างไร ผลดีผลเสียในที่นี้หมายความว่าถึงที่เกี่ยวกับชีวิตของเขาไม่ใช่ผลดีสำหรับบุคคลอื่น และให้บุคคลนำผลดีผลเสียในแต่ละตัวมาชั่งน้ำหนักดูว่าตัวเลือกใดจะมีน้ำหนักดีกว่าตัวเลือกอื่น

ขั้นที่ 5 "การตัดสินใจเลือก" ถ้าบุคคลใดทำขั้นที่ 4 เรียบร้อย เขาก็พร้อมที่จะตัดสินใจเลือก ในการเลือกของเขาในขั้นนี้ส่วนใหญ่ที่จะเป็นจากอันดับของตัวเลือกที่ได้เขียนไว้ในขั้นที่ 4 นั้นเอง อย่างไรก็ตาม เขาอาจจะเลือกได้มากกว่า 1 อันดับ ถ้าการเลือกนั้นเป็นความต้องการของเขา

ขั้นที่ 6 "การดำเนินการ" เมื่อได้ตัดสินใจว่าจะทำอย่างไรเรียบร้อยแล้ว บุคคลก็พร้อมที่จะลงมือดำเนินการตามที่ได้ตัดสินใจไว้ในขั้นที่ 5

ขั้นที่ 7 "การทบทวนการตัดสินใจและผลที่ได้รับ" เมื่อปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจไปแล้ว บุคคลจะพบว่า การตัดสินใจเลือกของเขาสามารถช่วยหรือไม่ในการแก้ปัญหาจากขั้นที่ 1 ถ้าพบว่าผลของการตัดสินใจได้ช่วยในการแก้ปัญหา เขาก็จะยึดอยู่กับการตัดสินใจนั้น แต่ถ้าปรากฏว่าไม่สามารถช่วยแก้ปัญหาได้ ก็อาจจะต้องเริ่มกระบวนการใหม่อีกครั้งหนึ่ง โดยเริ่มจากขั้นที่ 2 หรือ 3 ขึ้นแล้วแต่ความจำเป็น

ภาพประกอบ 1 รูปแบบกลยุทธ์การตัดสินใจ โดยการวางแผนอย่างรอบคอบ

(นวลกิริ เปาโรหิตย์ 2528 : 45 อ้างอิงมาจาก Dinklage. 1977)

ทฤษฎีการตัดสินใจของเกอแลต (Gelatt's Decision Making Theory)

อ้างอิงมาจาก Tolbert. 1974 : 65 - 87)

เป็นทฤษฎีที่แสดงถึงวงจรกระบวนการตัดสินใจ โดยเริ่มจากจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ และเมื่อบุคคลมีความประสงค์ที่ต้องการจะตัดสินใจ บุคคลนั้นก็จะประสงค์จะได้รับข้อเสนอแนะ โดยเขาจะรวบรวมข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการตัดสินใจของเขา ต่อจากนั้นบุคคลก็จะพิจารณาข้อมูลที่ได้รับและพยายามนำมาประยุกต์ให้สอดคล้องกับการเลือกพิจารณาความเป็นไปได้ของทางเลือก สำหรับการทำนายผลอาจจะขึ้นอยู่กับความสำเร็จของประสบการณ์ในอดีตและระดับความปรารถนาของบุคคลนั้น ซึ่งการทำนายผลจะมีประสิทธิภาพ

หรือไม่เพียงใดจะขึ้นอยู่กับสิ่ง 2 ประการคือ ข้อมูลที่รวบรวมได้และน้ำหนักในการคาดคะเนอย่างเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม

สำหรับลำดับขั้นต่อไปเป็นระบบค่านิยม ในขั้นนี้บุคคลจะพิจารณาถึงผลที่พึงปรารถนา เขาจะเปรียบเทียบผลที่ได้รับกับลำดับขั้นของค่านิยม เช่น ถ้าเขาเลือกวิชาที่หนึ่งเพื่อต้องการเงินเดือนมาก หรือคาดได้ว่าเขาสามารถเรียนจบในสาขาวิชานี้ได้และจะได้มีโอกาสศึกษาต่อ เขาอาจจะต้องตั้งคำถามว่าค่านิยมสูงสุดของเขานั้นคืออะไร ทั้งนี้เพื่อให้การตัดสินใจเลือกของเขาเหมาะสมยิ่งขึ้น

ส่วนขั้นสุดท้ายเป็นการประเมินผลและการเลือกตัดสินใจ ซึ่งจะเป็นผลจากการตัดสินใจได้ในกรณีนั้น โดยได้ผลที่ได้รับเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและข้อมูล หรือตัดสินใจที่จะสำรวจต่อไป โดยวางแผนสำรวจเพื่อให้ได้ข้อมูลใหม่ เพื่อการตัดสินใจครั้งต่อไป

สรุปวงจรกระบวนการตัดสินใจประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. จุดมุ่งหมาย บุคคลต้องการตัดสินใจเมื่อมีทางเลือกอย่างน้อย 2 ทาง
2. ข้อเสนอแนะ บุคคลจะต้องค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับทางเลือกนั้น ๆ
3. ความเป็นไปได้ โดยจะต้องกำหนดความเป็นไปได้ทั้งหมดของกิจกรรม
4. ความเป็นไปได้ของผลที่ได้รับ โดยจะต้องตรวจสอบลำดับความเป็นไปได้ในแต่ละทางเลือก

แต่ละทางเลือก

5. ความน่าจะเป็นของผลที่ได้รับ โดยการทำนายความน่าจะเป็นจริงของแต่ละค่ากับ
6. ค่านิยมโดยการประเมินความต้องการของบุคคลในแต่ละลำดับ
7. การประเมินผล โดยประเมินความเหมาะสมและเลือกตัดสินใจ
8. การตัดสินใจ มีการตัดสินใจซึ่งอาจเป็น
 - 8.1 การตัดสินใจสิ้นสุดลง
 - 8.2 การค้นหาข้อเสนอแนะใหม่

ทฤษฎีการเลือกอาชีพ

การที่บุคคลจะตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบผลสำเร็จนั้น นับว่าเป็นปัญหาสร้างความยุ่งยากให้แก่บุคคลมาก จึงมีผู้ให้ความสนใจศึกษาเรื่องการเลือก

อาชีพของบุคคลซึ่งทำให้เกิดพฤติการณ์เลือกอาชีพและพัฒนาการด้านอาชีพขึ้นหลายทฤษฎีดังต่อไปนี้

ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล (Traits and Factors Theory)

ทฤษฎีเลือกอาชีพทฤษฎีนี้มีหลักการว่าบุคคลใช้วิจารณญาณตัดสินใจเลือกอาชีพโดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน ทฤษฎีนี้เน้นถึงบุคคลว่าแต่ละคนมีความแตกต่างกันในความถนัด ความสนใจและบุคลิกภาพ งานแต่ละชนิดต้องการลักษณะและองค์ประกอบที่แตกต่างกัน ฉะนั้นบุคคลที่แตกต่างกันจะเลือกประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน ทฤษฎีนี้ใช้หลักการจากการเลือกอาชีพของ แฟรงค์ พาร์สัน (Frank Parsons) โดยมีหลักการเลือกอาชีพดังนี้คือ (Crites 1969 : 90 - 91)

1. การวิเคราะห์ตนเอง โดยบุคคลจะวิเคราะห์คุณสมบัติต่าง ๆ และองค์ประกอบของตนเอง เช่น ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด บุคลิกภาพ ฐานะเศรษฐกิจ สภาพการณ์ต่าง ๆ ในครอบครัว

2. การวิเคราะห์อาชีพ โดยบุคคลจะแสวงหาความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพ เช่น ความรู้เกี่ยวกับลักษณะอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงานเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ รายได้ ความมั่นคง และโอกาสก้าวหน้าในอาชีพต่าง ๆ

3. การใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน

ทฤษฎีนี้เน้นว่าบุคคลเลือกอาชีพโดยพิจารณาลักษณะของตนเองประกอบการพิจารณา ลักษณะของอาชีพ นอกจากนี้ทฤษฎีนี้ยังมีความเชื่อว่าการเลือกอาชีพของบุคคลแต่ละคนจะแตกต่างกันตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของกินซ์เบิร์ก กินส์เบิร์ก อะเซลแรดและเฮอร์มา (Ginzberg, Ginsburg, Axelrad and Herma. 1967 : 87)

กินซ์เบิร์ก กินส์เบิร์ก อะเซลแรดและเฮอร์มา ได้ศึกษาเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพและได้สรุปเป็นทฤษฎีไว้ดังนี้

อาชีพของบุคคลซึ่งทำให้เกิดพฤติการณ์เลือกอาชีพและพัฒนาการด้านอาชีพขึ้นหลายทฤษฎีดังต่อไปนี้คือ

ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล (Traits and Factors Theory)

ทฤษฎีเลือกอาชีพทฤษฎีนี้มีหลักการว่าบุคคลใช้วิจารณญาณตัดสินใจเลือกอาชีพโดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน ทฤษฎีนี้เน้นถึงบุคคลว่าแต่ละคนมีความแตกต่างกันในความถนัด ความสนใจและบุคลิกภาพ งานแต่ละชนิดต้องการลักษณะและองค์ประกอบที่แตกต่างกัน ฉะนั้นบุคคลที่แตกต่างกันจะเลือกประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน ทฤษฎีนี้ใช้หลักการจากการเลือกอาชีพของ แฟรงค์ พาร์สัน (Frank Parsons) โดยมีหลักการเลือกอาชีพดังนี้คือ (Crites 1969 : 90 - 91)

1. การวิเคราะห์ตนเอง โดยบุคคลจะวิเคราะห์คุณสมบัติต่าง ๆ และองค์ประกอบของตนเอง เช่น ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด บุคลิกภาพ ฐานะเศรษฐกิจ สภาพการณ์ต่าง ๆ ในครอบครัว
2. การวิเคราะห์อาชีพ โดยบุคคลจะแสวงหาความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพ เช่น ความรู้เกี่ยวกับลักษณะอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงานเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ รายได้ ความมั่นคง และโอกาสก้าวหน้าในอาชีพต่าง ๆ
3. การใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน

ทฤษฎีนี้เน้นว่าบุคคลเลือกอาชีพโดยพิจารณาลักษณะของตนเองประกอบการพิจารณาลักษณะของอาชีพ นอกจากนี้ทฤษฎีนี้ยังมีความเชื่อว่าการเลือกอาชีพของบุคคลแต่ละคนจะแตกต่างกันตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของกินซ์เบิร์ก กินส์เบิร์ก อะเซลเรตและเฮอร์มา (Ginzberg, Ginsburg, Axelrad and Herma. 1967 : 87)

กินซ์เบิร์ก กินส์เบิร์ก อะเซลเรตและเฮอร์มา ได้ศึกษาเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพและให้สรุปเป็นทฤษฎีไว้ดังนี้

1. การตัดสินใจเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเมื่ออายุน้อยที่สุดประมาณ 6 - 7 ปี และการตัดสินใจเลือกอาชีพจะมีมากขึ้นเมื่ออายุ 10 ปี หรือมากกว่า
2. การตัดสินใจเลือกอาชีพแต่ละครั้งในระยะวัยรุ่นจะมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ของบุคคลนั้นตั้งแต่วัยแรก ๆ ของชีวิตเป็นต้นมา และมีอิทธิพลต่อไปในอนาคตด้วย กระบวนการตัดสินใจทางอาชีพโดยทั่วไป เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะไม่เปลี่ยนแปลงอีก
3. การตัดสินใจเลือกอาชีพ ต้องการความสมดุลขององค์ประกอบส่วนตัวกับ โอกาสและขีดจำกัดของความเป็นจริง

จากทฤษฎีการเลือกอาชีพของ กิ้นซ์เบิร์ก และคนอื่น ๆ สรุปได้ว่า การเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการ พัฒนาการของการเลือกอาชีพมิใช่การตัดสินใจเพียงครั้งเดียว แต่เป็นการตัดสินใจหลายครั้ง อีกทั้งประสบการณ์ในแต่ละวัยมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

ทฤษฎีและข้อสันนิษฐานของแซมเลอร์

ทฤษฎีของแซมเลอร์ (คมเพชร จิตรฤกษ์กุล 2521 : 127 - 128 อ้างอิง มาจาก Samler n d) กล่าวว่า การเลือกอาชีพมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการ พัฒนาการ โดยอธิบายข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับกระบวนการเลือกอาชีพดังนี้

1. บุคคลแต่ละคนมีสมรรถวิสัยในการตัดสินใจด้วยตนเองและมีความรับผิดชอบ ในการตัดสินใจด้วย
2. การปรับตัวขั้นสูงสุดในด้านอาชีพมีความเกี่ยวข้องและขึ้นอยู่กับ การปรับตัว โดยส่วนรวม
3. การแนะแนวอาชีพจะช่วยให้นักเรียนได้รับข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นต่อการเลือก อาชีพ
4. การเลือกอาชีพควรมีรากฐานมาจากการพิจารณาข้อมูลที่เป็นส่วนประกอบทั้งหมด ของบุคคล
5. นักเรียนแต่ละคนจะต้องมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ที่จะช่วยให้รู้จักวิธีการได้ตอบ สถานการณ์และความต้องการของอาชีพที่มีต่อบุคคลที่จะเลือกอาชีพ

6. การตัดสินใจย่อมขึ้นอยู่กับกระบวนการพัฒนาการทดลอง สำหรับประสบการณ์บางอย่างนั้นอาจทำให้บุคคลเกิดความลังเลใจ

7. อาชีพที่แตกต่างกันจะมีความต้องการให้คุณลักษณะของบุคคลที่จะเข้าไปทำงานต่างกัน ดังนั้นการตัดสินใจควรจะมีรากฐานมาจากความรู้ในเรื่องข้อกำหนดต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพ

8. การแนะแนวอาชีพควรจะใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ในการประเมินความสำเร็จเกี่ยวกับการวางแผนทางอาชีพ

9. การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไป ในแต่ละขั้นตอนของพัฒนาการช่วยให้จุดมุ่งหมายในด้านอาชีพมีความชัดเจน

10. ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พิจารณาและเปลี่ยนแปลงจุดมุ่งหมายทางอาชีพจากทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การเลือกอาชีพจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาการ บุคคลจะมีความสามารถในการตัดสินใจด้วยตนเอง ซึ่งการแนะแนวอาชีพมีบทบาทสำคัญในแต่ละขั้นตอนของพัฒนาการในอันที่จะทำให้บุคคลบรรลุจุดมุ่งหมายในการเลือกอาชีพได้

ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพ

เพื่อให้เข้าใจ "การตัดสินใจเลือกอาชีพ" มากขึ้น ผู้วิจัยจึงขอนำทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพมาเพื่ออธิบายประกอบดังนี้

ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของซูเปอร์

ซูเปอร์ (Super. 1957 : 99 - 108) ได้ศึกษาการเลือกอาชีพและให้สรุปรวบรวมตั้งเป็นทฤษฎีการเลือกอาชีพขึ้น โดยใช้ชื่อว่า "ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ" ซูเปอร์ใช้คำว่า "การพัฒนา" แทน "การเลือก" ก็เพราะว่า "การพัฒนา" กว้างกว่า ซึ่งหมายถึง ความชอบ การเลือก การพิจารณาตัดสินใจและการเข้าประกอบอาชีพ หลักการที่สำคัญของทฤษฎีคือ

1. บุคคลมีความแตกต่างกันในด้านความสามารถ ความสนใจและบุคลิกภาพ ดังนั้นการเลือกอาชีพของบุคคลก็ควรต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย
2. ความสามารถหลาย ๆ อย่างในตัวบุคคล บุคคลแต่ละคนมีขีดความสามารถประจำตัวที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในงานอย่างใดอย่างหนึ่ง การที่จะเอาคนหนึ่งไปเปรียบเทียบกับอีกคนหนึ่งนั้นไม่ได้ ทุกคนจะมีความสามารถเฉพาะตัวซึ่งแต่ละคนย่อมแตกต่างกัน
3. แบบฉบับของความสามารถในอาชีพ อาชีพแต่ละอาชีพจะมีแบบฉบับของความสามารถเฉพาะของแต่ละอาชีพ เช่น ความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพ นั่นคืออาชีพหนึ่ง ๆ ต้องการบุคคลที่มีความสามารถ ความสนใจ และบุคลิกภาพต่างไปจากอีกอาชีพหนึ่ง
4. การเลียนแบบและบทบาทของรูปแบบ บุคคลส่วนมากจะเลียนแบบบิดามารดาหรือบุคคลอื่นในด้านการประกอบอาชีพ เด็กวัยรุ่นจะสนใจอาชีพโดยการเลียนแบบจากอาชีพของผู้ใหญ่
5. ความต่อเนื่องของการตัดสินใจ การที่บุคคลจะเลือกอาชีพอะไรนั้นการตัดสินใจเลือกจะต้องจัดให้เป็นกระบวนการต่อเนื่องกัน ทั้งนี้เนื่องจากสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่บุคคลอาศัยอยู่หรือทำงานอยู่ รวมทั้งความนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง ย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและประสบการณ์ ดังนั้นการเลือกและการตัดสินใจก็ต้องเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน
6. ช่วงของชีวิต กระบวนการเลือกอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่องตามช่วงชีวิตของบุคคล ซึ่งแบ่งออกเป็นชั้น ๆ ดังต่อไปนี้
 - 6.1 ชั้นของการเจริญเติบโต เริ่มตั้งแต่เกิดจนถึงอายุ 14 ปี เป็นระยะที่เด็กกำลังเจริญเติบโต
 - 6.2 ชั้นของการสำรวจ เป็นช่วงระหว่างอายุ 15 - 24 ปี เป็นช่วงที่บุคคลพยายามทำความเข้าใจตนเอง ทดลองบทบาทของผู้ใหญ่ เช่น การเลือกคู่ การเลือกอาชีพ และการเลือกหาตำแหน่งในสังคม
 - 6.3 ชั้นของการสร้างหลักฐาน เป็นช่วงระหว่างอายุ 25 - 44 ปี เป็นช่วงที่บุคคลมีครอบครัว มีบทบาทในสังคม มีอาชีพแน่นอน มีงานทำมั่นคงและมีที่อยู่อาศัย

6.4 ชั้นของชีวิตที่มั่นคง เป็นช่วงระหว่างอายุ 45 - 64 ปี เป็นช่วงที่เห็นความสำคัญของครอบครัว พยายามที่จะมีหน้ามีตา หาความก้าวหน้าในการทำงาน

6.5 ชั้นของความเสื่อม ตั้งแต่อายุ 65 ปีขึ้นไป เป็นช่วงที่ทำงานน้อยลง มีความรับผิดชอบและมีบทบาทในสังคมน้อย

7. แบบฉบับของอาชีพ ขึ้นอยู่กับระดับสังคม เศรษฐกิจ และโอกาส ซึ่งแบบฉบับของอาชีพนี้ ได้แก่ ระดับความสูงต่ำของอาชีพ ความถี่ในการเปลี่ยนงาน อาชีพบางอย่างทำให้เกิดการเปลี่ยนงานบ่อย แต่อาชีพบางอย่างก็ไม่ต้องเปลี่ยนงานบ่อย

8. การพัฒนาอาชีพควรได้รับการแนะนำ การพัฒนาตลอดทุกช่วงของชีวิตควรได้รับการแนะนำให้ถูกต้อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพอย่างเหมาะสม โดยให้ทดลองฝึกฝนบ้างตามโอกาสอันควร

9. การพัฒนาอาชีพเป็นผลของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมนี้ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว การได้รับการศึกษาจากโรงเรียนและสังคม ซึ่งจะช่วยให้ช่วยประเมินและแปลความหมายข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพเพื่อทำให้เกิดความเข้าใจตนเอง ซึ่งนับว่าเป็นการสร้างคามนึกคิดเกี่ยวกับตนเองด้วย คือทำให้รู้จักตนเอง เช่น รู้จักความสนใจ ความถนัด และความสามารถของตนเอง อันจะทำให้บุคคลรู้จักประเมินระนองระหว่างความสามารถของตนเองกับโอกาสที่จะเป็นไปได้จริง

10. ความเปลี่ยนแปลงของแบบฉบับอาชีพ แบบฉบับอาชีพขึ้นอยู่กับระดับของสังคม และเศรษฐกิจของปิตามารดา สติปัญญา ความสามารถ ความสนใจ ของบุคคลซึ่งไม่คงที่ เช่นเดียวกับการพัฒนาการของบุคคลตามช่วงชีวิต

11. ความพอใจในงานขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างบุคคล ตำแหน่งและบทบาทของบุคคล บุคคลจะพึงพอใจในงาน ถ้างานนั้นสามารถเข้ากันได้กับวิถีชีวิต ความสามารถ และการได้สวมบทบาทตามที่บุคคลนั้นต้องการ ระดับความพอใจขึ้นอยู่กับระดับของการพัฒนาความนึกคิดเกี่ยวกับตนเองของบุคคล

12. งานคือวิถีทางของชีวิต การที่บุคคลจะพึงพอใจในวิถีชีวิตของตนเองนั้นขึ้นอยู่กับ การที่บุคคลได้ค้นพบทางออกที่ได้แสดงความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพและค่านิยมของบุคคลนั้น ๆ และสามารถกระทำได้ตามบทบาทที่บุคคลนั้นเลือกแล้ว

จากทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของ ชูเปอร์ แสดงว่าการเลือกอาชีพของบุคคลมีลักษณะเป็นพัฒนาการเด็กในระดับมัธยมศึกษา ได้จัดอยู่ในระยะการก่อตัวของความสนใจในอาชีพ ซึ่งยังไม่สามารถกึกหรือตัดสินใจได้อย่างรอบคอบ เพราะในบุคคลเดียวกันจะเข้าใจเกี่ยวกับภาวะทางอาชีพแตกต่างกันตามขั้นพัฒนาการของชีวิต

ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของกินซ์เบิร์ก

กินซ์เบิร์ก (Tolbert. 1974 : 37 - 40 citing Ginzberg. 1971) ได้เสนอทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพ โดยเชื่อมโยงความพยายามของนักเศรษฐศาสตร์ นักจิตวิทยา นักสังคมวิทยา เข้าด้วยกัน จากทฤษฎีพัฒนาการนี้ บุคคลจะพัฒนาผ่านขั้นต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันดังต่อไปนี้

1. การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการมากกว่าการตัดสินใจเพียงครั้งเดียว ค่านิยม สภาพแวดล้อมที่เป็นจริง คุณลักษณะทางจิตวิทยา โอกาสในการศึกษาและสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษามีผลต่อกระบวนการนี้

2. กระบวนการเลือกอาชีพจะย้อนกลับหลังไม่ได้

3. การเลือกอาชีพเป็นการประนีประนอมระหว่างความต้องการและความเป็นจริงในการเลือก โดยคำนึงถึงความสามารถและเป้าหมายที่ต้องการ

ต่อมากินซ์เบิร์ก ได้ปรับปรุงหลักบางประการในทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพอันเดิม ดังนี้

1. กระบวนการเลือกอาชีพและพัฒนาการด้านอาชีพ เกิดขึ้นตลอดชีวิตและเปิดกว้าง จากการวิจัยเกี่ยวกับชีวิตการงานของบุคคลทั้งชายหญิง กินซ์เบิร์กสรุปได้ว่า บุคคลเปลี่ยนงานเพราะงานใหม่ให้ความพึงพอใจ ให้อิสรภาพ เนื่องจากเปลี่ยนความรับผิดชอบ ความกดดัน หรือให้ทางเลือกในการทำงานของบุคคล

2. กระบวนการเลือกอาชีพจะย้อนกลับหลังไม่ได้ ไม่มีความแน่นอน กระบวนการเตรียมตัวเลือกอาชีพใช้เวลานานขึ้น กินซ์เบิร์กกล่าวว่าสิ่งที่คนหนุ่มสาวเผชิญในช่วง

อายุวัยรุ่นคือ การวางแผนเพื่อให้มีโอกาสเลือกได้มาก อย่างน้อยที่สุดเพื่อให้แน่ใจว่าเขามีสิทธิในการเข้ามหาวิทยาลัย ใ้ทำงานที่ดี โดยที่ถ้าบุคคลได้รับการศึกษาสูงโอกาสที่เขาเลือกอาชีพจะมีกว้างขวางขึ้น

3. การมองงานในทัศนะที่ดีแทนที่จะเป็นการประณาม กินซ์เบิร์กมีความเห็นว่างานที่เหมาะสมมากที่สุดเป็นกระบวนการต่อเนื่อง จากการศึกษาบุคคลในระยะยาว ได้ข้อเสนอแนะว่าบุคคลมีความพยายามที่จะทำงานเพื่อสนองความพึงพอใจหรือความต้องการของตน โดยให้ตนเองเป็นประโยชน์ในงานที่เขามีโอกาสทำ ตระหนักถึงสิ่งที่เขาต้องปฏิบัติ

4. ข้อจำกัดบางอย่างที่จำเป็นต้องพิจารณา กินซ์เบิร์ก อธิบายว่าสิ่งเหล่านี้คือ รายได้ต่ำ สถานภาพทางครอบครัว ทัศนคติ และค่านิยมของบิดามารดา ระดับการศึกษาต่ำ รวมทั้งสถานภาพของผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย และความไม่กลมกลืนกันระหว่างการศึกษากับอาชีพ สถาบันชุมชนและสถาบันอื่น ๆ

5. โอกาสในโลกของงานที่จะต้องพิจารณา หมายถึง ความสำคัญของการรับรู้โอกาสของบุคคลว่าเขามองเห็นโอกาสหรือไม่

6. แนวโน้มเรื่องค่านิยมมีความสำคัญมากขึ้นในปัจจุบัน และมีบทบาทสำคัญในการค้นหาความพึงพอใจของบุคคล วิถีชีวิตของบุคคลมีผลกระทบต่อการตัดสินใจด้านอาชีพ โดยเป็นความพยายามที่จะให้ประสบผลสำเร็จในการสร้างดุลยภาพระหว่างงานและกิจกรรมอื่น

กินซ์เบิร์กแบ่งกระบวนการของการตัดสินใจแล้วกออาชีพเป็น 3 ระยะคือ

1. ระยะความเพ้อฝัน (The Fantasy Period) เริ่มตั้งแต่วัยเด็กจนถึงอายุ 11 ปี ในระยะแรกเด็กจะคิดเกี่ยวกับอาชีพในรูปของความปรารถนา เด็กไม่สามารถที่จะประมาณความสามารถ โอกาสและขอบเขตของความจริงได้

2. ระยะพิจารณาเลือกอาชีพ โดยยังไม่ตัดสินใจแน่นอน (The Tentative Period) ช่วงอายุ 11 - 17 ปี ในระยะนี้การเลือกอาชีพยังเป็นการเลือกที่ยังคงประกอบเกี่ยวกับตนเองอยู่ เป็น ความสนใจ ความสามารถและค่านิยม การเลือกอาชีพยังเป็นการทดลอง องค์ประกอบที่แท้จริงยังไม่ได้นำมาพิจารณาในระยะนี้แบ่งออกเป็นระยะต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

2.1 ระยะเวลาสนใจ ระยะนี้ความสนใจเป็นพื้นฐานขั้นแรกในการเลือกอาชีพ โดยไม่คำนึงถึงความสามารถที่แท้จริง

2.2 ระยะเวลาสามารถ อายุ 13 - 14 ปี เป็นช่วงที่วัยรุ่นคำนึงถึงความสามารถในการวางแผนเลือกอาชีพ แต่ความรู้ในความสามารถของตนยังไม่สมบูรณ์ การเลือกยังเป็นการทดลอง

2.3 ระยะกานิยม อายุ 15 - 16 ปี ระยะนี้จะเลือกโดยคำนึงถึงค่านิยม ช่วงนี้ค่านิยมจะมีความสำคัญมากกว่าความสนใจ ความสามารถ

2.4 ระยะหวัเลี้ยวหัวต่อของการเลือกอาชีพ อายุ 17 ปี ระยะนี้จะมีการประนีประนอมกันระหว่างความสนใจ ความสามารถ ค่านิยม ซึ่งเป็นประโยชน์ในการเลือกอาชีพ แต่องค์ประกอบที่แท้จริงยังไม่เข้ามาในกระบวนการเลือก ระยะนี้ยังอยู่ในขั้นทดลองเลือก แม้ว่าบุคคลจะตระหนักว่าสิ่งที่เขาคัดสินใจในปัจุบันมีผลต่ออนาคตของเขา

3. ระยะพิจารณาตามสภาพความเป็นจริง อายุ 17 ปี ถึงวัยผู้ใหญ่ ระยะนี้การเลือกจะเป็นการประนีประนอม ระหว่างองค์ประกอบที่เป็นจริง เช่น ข้อกำหนดของงานหรือโอกาสในการศึกษา และองค์ประกอบส่วนบุคคล ระยะนี้แบ่งเป็นชั้นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.1 ระยะสำรวจอาชีพ เป็นขั้นสำรวจโดยบุคคลพยายามจะให้การตัดสินใจเลือกตรงกับความเป็นจริง

3.2 ระยะเวลาการรวมตัวของความคิดที่จะเลือกอาชีพ เป็นขั้นที่บุคคลตัดสินใจเลือกโดยประนีประนอมระหว่างองค์ประกอบที่สำคัญ

3.3 ระยะตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมเฉพาะเจาะจง เป็นขั้นที่บุคคลฝึกหัดหาความรู้ประสบการณ์ในเฉพาะงานด้านใดด้านหนึ่ง เป็นการสนับสนุนการตัดสินใจ

จากทฤษฎีของกินซ์เบิร์ก แสดงว่าการเลือกอาชีพของบุคคลเริ่มตั้งแต่อายุ 11 ปี ขึ้นไป โดยพิจารณาตนเองเป็นสำคัญ และเริ่มนำคุณสมบัติของอาชีพมาประกอบการพิจารณาเมื่อมีอายุ 17 ปี

ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของไทด์แมนและโอฮารา

ทฤษฎีนี้มีแนวคิดว่าการตัดสินใจเลือกอาชีพและการปรับตัวในอาชีพเป็นกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งหักนามาเป็นเวลานานแบ่งเป็นชั้น ๆ ได้ดังนี้ (Tiedeman and O'Hara, 1963 Cited in Tolbert, 1974 : 40 - 41)

1. ขั้นการเตรียมเลือกอาชีพ แบ่งเป็น

1.1 ขั้นสำรวจ (Exploration) บุคคลจะสำรวจตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ความต้องการและสำรวจลักษณะสาขาวิชาหรือลักษณะอาชีพ

1.2 ขั้นก่อตัวของความคิด (Crystallization) เมื่อประเมินตนเองและอาชีพแล้วก็จะรวบรวมเป็นแนวความคิด เพื่อจะตัดสินใจเลือกอาชีพ

1.3 ขั้นลองเลือกอาชีพ (Choice) บุคคลจะตัดสินใจลองเลือกอาชีพหรือสาขาวิชา

1.4 ขั้นพิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับความกระจ่างชัดเจนในการตัดสินใจ (Clarification) บุคคลจะหารายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อช่วยในการตัดสินใจที่แน่นอน

2. ขั้นประกอบอาชีพและปรับตัวในอาชีพ แบ่งเป็น

2.1 ขั้นนำตนเองเข้าสู่การศึกษาหรืออาชีพ (Induction) บุคคลจะเข้าสู่ศึกษาหรืออาชีพตามที่ตนเลือกแล้ว

2.2 ขั้นเปลี่ยนแปลงและปรับปรุง (Reformation) ถ้าบุคคลไม่ประสบความสำเร็จหรือมีปัญหา บุคคลจะปรับปรุงตนเองหรือสำรวจตนเองและอาชีพใหม่เพื่อไปสู่การตัดสินใจที่เหมาะสมต่อไป

2.3 ขั้นความมั่นคงในการประกอบอาชีพ (Integration) ถ้าบุคคลประสบความสำเร็จก็จะเป็นกำลังใจให้เขาเจริญก้าวหน้าต่อไป

ไทด์แมน ย้ำถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและอาชีพ ที่จะเห็นได้ชัดเจนจากการที่บุคคลต้องผ่านกระบวนการตัดสินใจ เขาได้ย้ำเรื่องของการตัดสินใจว่าเป็นหัวใจของพัฒนาการทางอาชีพ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ

งานวิจัยในต่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 1976 ซัลลิแวน (Sullivan. 1976 : 3430 - A) ได้ศึกษาถึงผลการตัดสินใจของกลุ่มและบุคคลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางอาชีพหลังจากให้คำปรึกษาด้านอาชีพไปแล้ว กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัย จำนวน 128 คน ผลปรากฏว่าการฝึกตัดสินใจมีผลต่อพฤติกรรมทางอาชีพทั้งในกลุ่มที่ตัดสินใจโดยกลุ่ม และกลุ่มที่ตัดสินใจด้วยตนเอง

ต่อมาในปี ค.ศ. 1979 ลาสกิน (Laskin. 1980 : 4413 - A) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมการตัดสินใจที่มีต่อพฤติกรรมทางอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 132 คน ผลปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในโปรแกรมการทดลองได้คะแนนรวมจากแบบทดสอบพัฒนาการทางอาชีพสูงกว่ากลุ่มควบคุม

มัวร์ (Moore. 1980 : 4900 - A) ศึกษาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษามหาวิทยาลัยปีหนึ่ง ผลปรากฏว่า ความคงที่ในการตัดสินใจเลือกอาชีพมีสหสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางอาชีพ

จากผลการศึกษารวบรวมของต่างประเทศที่กล่าวมาทั้งหมดนี้พอสรุปได้ว่า การแนะแนวอาชีพที่จัดขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ เช่น โปรแกรมการให้ข้อมูลแนะ โปรแกรมการตัดสินใจ การฝึกปฏิบัติทางอาชีพ การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มด้านอาชีพเหล่านี้ จะช่วยให้นักเรียนมีการพัฒนาด้านการตัดสินใจ และจะไปสัมพันธ์กับการพัฒนาพฤติกรรมทางอาชีพ ซึ่งการกระทำจะสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการทดลอง

งานวิจัยในประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2520 ประมวล วิทยากร (ประมวล วิทยากร 2520 : 54) ได้ศึกษาเรื่องก่านิยม และการเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่สาม จังหวัดนครสวรรค์ ผลปรากฏว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนโดยส่วนรวมต้องการศึกษาต่อในระดับสูง เพื่อหา

หนทางในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต ซึ่งการเลือกอาชีพยังอยู่ในระยะของการใช้ความคิดแบบเพื่อฝัน ซึ่งความจริงกลุ่มตัวอย่างควรเลือกอาชีพแบบลองเลือกในปีเดียวกันนี้ ผกา บุญเรือง (ผกา บุญเรือง 2520 : 48) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพ ภาวะทางอาชีพ และการควบคุมภายใน - ภายนอก กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตมหาวิทยาลัยกรีนกรีนทรวิโรฒ บางแสน จำนวน 185 คน ผลปรากฏว่า ผู้ที่มีการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างเป็นจริง มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ที่มีภาวะทางอาชีพสูง

ต่อมาในปี พ.ศ. 2525 อรอนงค์ แจ่มผล (อรอนงค์ แจ่มผล 2525 : 78) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกันของภาวะทางอาชีพ ความสนใจในอาชีพ สมมุติผลทางการเรียนกับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนิสิตนักศึกษาระดับที่สอง ผลปรากฏว่าภาวะทางอาชีพมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกอาชีพ ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนผลการวิจัยของ ผกา บุญเรือง และมัวร์ (Moore. : 1980) ดังที่กล่าวมาแล้ว

จากผลการวิจัยในประเทศที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนจะอยู่ในระยะของการใช้ความคิดแบบเพื่อฝันในตอนแรก และจะเริ่มมีการตัดสินใจที่ชัดเจน เมื่ออายุและภาวะทางอาชีพสูงขึ้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวอาชีพ

ความหมายของการแนะแนวอาชีพ

สำหรับความหมายของการแนะแนวอาชีพ ได้มีผู้กล่าวถึงทั้งในด้านความหมายและจุดมุ่งหมายของการแนะแนวอาชีพไว้หลายท่าน ดังนี้

ไมเออร์ส (Myers. 1941 : 4) กล่าวว่า การแนะแนวอาชีพเป็นการให้ความช่วยเหลือบุคคลแต่ละคนในด้านการให้ข่าวสารข้อมูล ประสิทธิภาพและคำแนะนำเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ ซึ่งจะช่วยให้บุคคลแต่ละคนสามารถเลือกอาชีพสำหรับตนเองได้ ความคิดดังกล่าวสอดคล้องกับไครท์ (Super cited in Crites. 1969 : 21) ที่กล่าวว่า การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการช่วยบุคคลให้พิจารณาและยอมรับประสมประสานกันของ

อัตมโนทัศน์และบทบาทของเขาในโลกของงาน โดยทดสอบแนวคิดนี้ต่อความเป็นจริง
เปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับความเป็นจริง เพื่อความพอใจของตนเองและประโยชน์แกสังคม

ส่วนสมาคมแนะแนวอาชีพแห่งชาติของสหรัฐอเมริกาได้ให้ความหมายของการแนะแนว
อาชีพไว้ว่า การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลในการเลือกอาชีพ เตรียมตัว
ประกอบอาชีพ การเข้าทำงานและประสบการณ์ก้าวหน้าในการทำงาน (สมาคมแนะแนวอาชีพ :
1937)

นอกจากนี้ คมเพชร จัตรศุภกุล (คมเพชร จัตรศุภกุล 2520 : 11)
ได้ให้ความหมายของการแนะแนวอาชีพไว้ว่า เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้มีอาชีพที่
เหมาะสมและประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพตามความต้องการ ดังนั้นกระบวนการ
แนะแนวอาชีพจึงเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง และต้องใช้เวลา เพราะจะต้องเริ่มต้นตั้งแต่
พิจารณาบุคคลในก้นต่าง ๆ เช่นความสนใจ ความถนัด ความสามารถ สถานะทางเศรษฐกิจ
บุคลิกภาพ และอื่น ๆ ที่สำคัญ แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาพิจารณาว่าเด็กควรเลือกอาชีพอะไร
และจะเตรียมตัวเพื่ออาชีพนั้นได้โดยวิธีใดจึงจะประสบความสำเร็จ

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (นวลศิริ เปาโรหิตย์ 2528 : 23) ได้ให้ความหมาย
ของการแนะแนวอาชีพไว้ว่าการแนะแนวอาชีพจะช่วยทำให้บุคคลเลือกตัดสินใจเข้าสู่อาชีพ
โดยนำเอาความสามารถ ความสนใจและบุคลิกภาพของตนเองมาพิจารณาร่วมกันไปกับงาน
อาชีพที่ต้องการประกอบ เพื่อให้เป็นการตัดสินใจที่ดีที่สุด

ในด้านจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพนั้น ไครท์และซูเปอร์
(Crites and Super. 1968 : 1) กล่าวว่าจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ
มี 2 ประการคือ ช่วยให้ผู้บุคคลปรับตัวเข้ากับงานได้ดี และเอื้ออำนวยให้บุคคลได้ใช้ศักยภาพ
ของเขาอย่างเต็มที่

จากที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคล
แต่ละคนให้สามารถตัดสินใจและเลือกอาชีพ รวมทั้งมีการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ เข้าสู่
อาชีพและมีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพนั้น

ความสำคัญของการแนะแนวอาชีพ

แฟรงค์ แฮร์สัน ผู้ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งการแนะแนวอาชีพ ได้เป็นผู้วางรากฐานการแนะแนวอาชีพขึ้นในยุโรปและสหรัฐอเมริกามากกว่า 70 ปีแล้ว ได้ก่อตั้งสำนักงานแนะแนวอาชีพชื่อว่า สำนักงานแนะแนวอาชีพแห่งเมืองบอสตันขึ้นในปี ค.ศ. 1908 เพื่อดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาการว่างงาน เรียนจบแล้วไม่มีงานทำ ซึ่งเป็นปัญหานั้นกึ่งในขณะนั้น แฟรงค์ แฮร์สัน ได้พยายามใช้กลวิธีต่าง ๆ ที่อาศัยหลักของวิทยาศาสตร์เป็นเครื่องมือในการแนะแนวอาชีพ แม้ในระยะนั้น (ค.ศ. 1907) ยังไม่มีแบบทดสอบมาตรฐานใช้ แต่เขาก็ได้พยายามใช้การสัมภาษณ์ มาตรฐานประมาณค่าและการกำหนดให้ทำงานเป็นกลวิธีที่สำคัญ นอกจากนี้ แฟรงค์ แฮร์สัน ได้วิเคราะห์ปัญหาของการแนะแนวอาชีพอย่างกว้างขวาง ซึ่งนักแนะแนวสมัยต่อมานิยมเรียกว่า "ขั้นตั้งหกเพื่อความก้าวหน้าทางอาชีพของแต่ละบุคคล" (Brewer. 1942 : 20 - 23) ประกอบด้วย

1. การวางรากฐานอย่างกว้าง ๆ เกี่ยวกับประสบการณ์ในอาชีพ
2. การศึกษาช่องทางหรือโอกาสเกี่ยวกับอาชีพ
3. การเลือกอาชีพ
4. การเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ
5. การเข้าทำงาน
6. การปรับตัวให้เข้ากับงานและการหาความก้าวหน้าในการทำงาน

ปีเตอร์สและเชอร์ทเซอร์ (Peters and Shertzer. 1965 : 390)

ได้สรุปผลของการศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการด้านอาชีพของเด็ก และชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและความต้องการของเด็กในด้านการแนะแนวอาชีพดังนี้

1. นักเรียนมีการเลือกอาชีพโดยมีความรู้เกี่ยวกับโลกของอาชีพแทบเกินไป
2. นักเรียนส่วนมากมีความต้องการจะทำงานโดยใช้ความรู้ระดับวิชาชีพชั้นสูง โดยไม่คำนึงว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะมีงานทำหรือไม่
3. นักเรียนส่วนใหญ่ขาดข้อสนเทศที่ถูกต้อง เกี่ยวกับอาชีพและปริมาณของข้อสนเทศดังกล่าวแล้ว ไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียนด้วย

4. เด็กชายมองข้ามหรือไม่ค่อยสนใจอาชีพบางอาชีพ เช่น งานด้านเลขานุการ การขายและอาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้ง ๆ ที่งานด้านนี้เปิดโอกาสให้บุคคลเข้าไปทำงานได้มาก

ระยะต่อมา กิบสัน (Gibson. 1965 : 416 - 422) ได้สำรวจความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมในรัฐโอไฮโอ มีซิแกน เวสต์เวอร์จิเนียและอินเดียนา จำนวน 205 คน เกี่ยวกับการจัดโครงการแนะแนวในโรงเรียนของตน ผลการศึกษาพบว่าครูส่วนใหญ่เห็นว่าการให้ข้อสนเทศทางการศึกษาและอาชีพแก่นักเรียนเป็นสิ่งสำคัญมาก ควรถือเป็นบริการสำคัญในโครงการแนะแนวของโรงเรียน และควรช่วยเหลือให้นักเรียนมีความมั่นใจในการเลือกอาชีพและศึกษาต่อในระดับสูงต่อไป

แพทช์ (วัชรีย์ ทรัพย์ 2523 : 18 อ้างอิงมาจาก Katz. n.d.) ได้ชี้แจงหลักในการนำทฤษฎีการวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลไปใช้ประโยชน์ในการแนะแนวอาชีพดังนี้

1. บุคคลแต่ละคนไม่ได้เหมาะกับทุกอาชีพ
2. ถ้าไม่ได้รับความช่วยเหลือ บุคคลอาจเลือกอาชีพได้ไม่เหมาะสมหรือเสียเวลาในการเลือกอาชีพ
3. ควรให้บุคคลได้เรียนรู้วิธีการพิจารณาคำแนะนำการเลือกอาชีพที่เหมาะสมตั้งแต่วัยรุ่นตอนต้น
4. การเลือกอาชีพของบุคคลต้องการมีการวางแผนโครงการล่วงหน้า เพื่อจะได้เลือกอาชีพได้เหมาะสมกับตนเอง และประสบความสำเร็จก้าวหน้าในอาชีพที่เลือก

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การแนะแนวอาชีพมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะการที่บุคคลจะตัดสินใจเลือกอาชีพใดก็ตาม เขาควรจะได้รับการช่วยเหลือให้มีความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ อย่างเพียงพอ เช่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองและเกี่ยวกับอาชีพ เพื่อจะช่วยให้เขาสามารถนำเอาความรู้ทั้งสองอย่างมาสัมพันธ์กันและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการแนะแนวอาชีพ

ความหมาย

สำหรับชุดการแนะแนวอาชีพ จินดาภรณ์ อังสุวรรณชาติ (จินดาภรณ์ อังสุวรรณชาติ 2525 : 5) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบซึ่งประกอบด้วยวิธีการของกระบวนการกลุ่มและอุปกรณ์ต่าง ๆ

งานวิจัยต่างประเทศเกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพ

การจัดบริการแนะแนวอาชีพเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา กับสัน (Gibson. 1965 : 416 - 422) ได้สำรวจความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐโอไฮโอ มิชิแกน เวอร์จิเนียและรัฐอินเดียนา เกี่ยวกับการจัดโครงการแนะแนวพบว่า ครูส่วนมากเห็นว่าการให้ข้อสนเทศทางการศึกษาและอาชีพเป็นสิ่งจำเป็นมาก ควรถือเป็นโครงการสำคัญในโครงการแนะแนวของโรงเรียน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของเดอกิน (Durgan. 1974 : 2674 - 75) ได้สำรวจโครงการจัดบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐโอไฮโอ พบว่า บริการแนะแนวอาชีพเป็นที่ต้องการของนักเรียนในการช่วยให้นักเรียนสามารถเลือกอาชีพได้อย่างถูกต้อง

งานวิจัยในประเทศเกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพ

ปริญภา บุญกิลาลิต (ปริญภา บุญกิลาลิต 2520 : 45) ได้ทดลองใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพนมสารคาม "พนมอดุลวิทยา" จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 60 คน ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการแนะแนวโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพมีคะแนนเฉลี่ยปัญหาในการเลือกอาชีพแต่ละด้านต่ำกว่า เมื่อยังไม่ได้รับการแนะแนวด้วยชุดการแนะแนวอาชีพ

จินดาภรณ์ อังสุวรรณชาติ (จินดาภรณ์ อังสุวรรณชาติ 2525 : 62) ได้ทดลองใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดราชโอรส

จำนวน 70 คน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพ มีคะแนนปัญหาในการเลือกอาชีพทุกด้านต่ำกว่าเมื่อยังไม่ได้เรียนการสอนด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพ

กฤษฎา จันทรวีภาศ (กฤษฎา จันทรวีภาศ 2527 : 34) ได้ทดลองใช้ชุดการสอนแนะแนวอาชีพกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทพศิรินทร์ จำนวน 70 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยวิธีปกติ มีคะแนนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเรื่องอาชีพแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ปัญหาในการเลือกอาชีพอันเป็นสาเหตุนำไปสู่สภาพของการไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยเปรียบเทียบกับวิธีการสอนตามปกติ พบว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยชุดการแนะแนวอาชีพ จะมีปัญหาในการเลือกอาชีพน้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนโดยวิธีปกติ นั่นก็คือมีการพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ดีขึ้นกว่าเดิม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังกล่าวมาแล้ว ทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่า การใช้ชุดการแนะแนวอาชีพจะมีผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์อย่างไร

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนนาฏศิลป์ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการแนะแนวอาชีพ มีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงกว่านักเรียนนาฏศิลป์ที่ได้รับการสอนแบบปกติ
2. นักเรียนนาฏศิลป์ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการแนะแนวอาชีพ มีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนด้วยชุดการแนะแนวอาชีพ
3. นักเรียนนาฏศิลป์ที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนแบบปกติ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การดำเนินการทดลอง
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร เป็นนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นต้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2530 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร จำนวน 5 ห้องเรียน นักเรียน 200 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 ให้นักเรียนชั้นต้นปีที่ 3 จำนวน 200 คน ทำแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.2 นำแบบสอบถามในข้อ 2.1 มาตรวจให้คะแนน

2.3 นำคะแนนของนักเรียนทุกคนมาเรียงจากสูงไปต่ำ แล้วคัดเลือกผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ไว้ จำนวน 50 คน

2.4 ผู้วิจัยสัมภาษณ์นักเรียนที่ได้คะแนนจากแบบสอบถามต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา ทุกคน เพื่อถามถึงความรู้สึกในการเข้ากลุ่ม แล้วสุ่มนักเรียนที่สมัครใจด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มาจำนวน 30 คน

2.5 สุ่มนักเรียนจำนวน 30 คน ออกเป็น 2 กลุ่มเท่า ๆ กัน กลุ่มละ 15 คน เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยวิธีจับฉลาก แต่ละกลุ่มเรียนด้วยวิธีต่อไปนี้

กลุ่มทดลอง เรียนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยใช้วิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ และการอภิปรายผล พร้อมทั้งมีอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อประสม ได้แก่ วีดิโอเทป สไลด์ และมีการประเมินผล

กลุ่มควบคุม เรียนโดยใช้การสอนแบบปกติเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยครูเป็นผู้บรรยาย เปิดโอกาสให้ซักถาม และมีการประเมินผล

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ชุดการแนะแนวอาชีพเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ
2. โปรแกรมการสอนแบบปกติเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ
3. แบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ

1. ชุดการแนะแนวอาชีพเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ

การสร้างชุดการแนะแนวอาชีพ ผู้วิจัยกระทำเป็นลำดับขั้นดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร และคู่มือการจัดกิจกรรมแนะแนวชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

2. ศึกษาทฤษฎีการเลือกอาชีพและงานวิจัยต่าง ๆ ทางด้านการแนะแนวอาชีพ
3. ศึกษาคู่มือพัฒนาการด้านอาชีพของศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

4. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการแนะแนว
5. ศึกษาชุดการสอนทักษะการตัดสินใจจากหนังสือ Teaching Personalized

Decision Making ของ แพตเตอร์สัน (Patterson, 1980) ซึ่งได้มาจาก

รองศาสตราจารย์ ดร. นวลศิริ เปาโรหิตย์ ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

6. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและการตัดสินใจเลือกอาชีพ

7. ศึกษาวิธีสร้างชุดการสอนจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

8. ศึกษาชุดการแนะแนวอาชีพจากงานวิจัยและปรึกษาผู้รู้และผู้ชำนาญด้านการแนะแนวอาชีพ

9. กำหนดหัวข้อและกิจกรรมที่ใช้สอน ซึ่งประกอบด้วย เรื่อง จุดมุ่งหมาย วิธีการ เวลาที่ใช้ และอุปกรณ์

10. นำชุดการแนะแนวอาชีพที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการแนะแนวตรวจ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา หาสิตะพันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร ฉัตรสุกกุล รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีประสิทธิภาพ หลังจากนั้นนำชุดการแนะแนวอาชีพไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาข้อบกพร่องแล้วปรับปรุงแก้ไขต่อไป

สำหรับชุดการแนะแนวอาชีพเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ 9 หัวข้อ 12 ครั้ง ใช้เวลา 12 คาบ คาบละ 50 นาที จัดแสดงในภาคผนวก

2. โปรแกรมการสอนแบบปกติเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2. สร้างโปรแกรมการสอนแบบปกติ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายและเนื้อหาเช่นเดียวกับชุดการแนะแนวอาชีพ

3. นำโปรแกรมการสอนแบบปกติให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการแนะแนวตรวจ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา หาสิตะพันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร ฉัตรสุกกุล รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ หล้าสูงษ์

สำหรับโปรแกรมการสอนแบบปกติเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพประกอบด้วย
หัวข้อต่าง ๆ 9 หัวข้อ 12 ครั้ง ใช้เวลา 12 คาบ คาบละ 50 นาที ดังแสดงในภาคผนวก

3. แบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพของ ผกา บุญเรือง
(ผกา บุญเรือง 2520 : 65) และอรอนงค์ แจ่มผล (อรอนงค์ แจ่มผล 2525 :
107 - 108)

2. สร้างข้อคำถามเป็นสถานการณ์และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์
โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านการแนะแนว และการวัดผล จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. กาญจนา หาสิตะพันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร ฉัตรสุกุล
รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์

3. หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยนำแบบสอบถามที่มีจำนวน
สถานการณ์ 14 สถานการณ์ ๆ ละ 5 ข้อคำถาม รวมข้อคำถามทั้งหมด 70 ข้อ ไปทดสอบ
กับนักเรียนนาฏศิลป์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่
กำหนดไว้ จัดเรียงคะแนนจากสูงมาต่ำ แล้วแยกนักเรียนออกเป็น 25 เปอร์เซนต์ ที่ได้
คะแนนสูงเป็นกลุ่มสูง และ 25 เปอร์เซนต์ ที่ได้คะแนนต่ำเป็นกลุ่มต่ำ จากนั้นนำมาวิเคราะห์
ทางสถิติ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2528 : 185) โดยผู้วิจัยได้คัดเลือก
สถานการณ์ที่มีค่าอำนาจจำแนก 1.75 ขึ้นไป ไว้จำนวน 10 สถานการณ์ รวมข้อคำถาม
50 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วมาคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
โดยใช้สูตร Kuder - Richardson KR - 20 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ
2528 : 168) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดมีค่าเท่ากับ 92

ลักษณะของแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ

แบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นสถานการณ์ 10 สถานการณ์ มีจำนวนข้อคำถาม 50 ข้อ และมีคะแนนเต็มเท่ากับ 50 คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบมีความถูกต้องและครบตรงตามที่เฉลย	ให้	1	คะแนน
คำตอบที่ไม่ถูกต้อง	ให้	0	คะแนน

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ

โปรดอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วพิจารณาตามความเห็นของนักเรียนว่า ถ้านักเรียนอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว นักเรียนจะมีการตัดสินใจอย่างไร สำหรับการตัดสินใจนั้นจะประกอบไปด้วยขั้นตอนต่อไปนี้

1. ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ
2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์
3. ทางเลือกที่มีอยู่
4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก
5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือก

สำหรับการตอบให้นักเรียนตอบให้ครบทั้ง 5 ขั้นตอน

ตัวอย่างสถานการณ์

อีพรกำลังอยู่ในช่วงที่จะต้องตัดสินใจว่าจะเรียนต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ
อีพรมีผลการเรียนค่อนข้างดี สามารถเรียนต่อในชั้น ม.4 ได้ แต่เขาก็สนใจอาชีพช่างไม้
และต้องการหาประสบการณ์ ในช่วงปิดเทอมจึงไปขอฝึกงานในร้านทำเฟอร์นิเจอร์ จึงทำให้
เขาเห็นว่าเขามีความสามารถในด้านช่างไม้พอสมควร ถ้าได้เรียนและฝึกฝนอย่างจริงจังคงจะ
ประกอบอาชีพนี้ได้ ส่วนบิดามารดาต้องการให้เรียนต่อ

แนวการตอบ จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1 ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ คือ _____

เฉลย

ไม่ทราบว่าเรียนต่อในชั้น ม 4 หรือเรียนช่างไม้

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คือ _____

เฉลย

เขาสนใจอาชีพช่างไม้และได้ไปหาประสบการณ์ในช่วงปิดเทอมทำให้ทราบว่าตนเองมีความสามารถในด้านช่างไม้พอสมควร ส่วนผลการเรียนก็ค่อนข้างดี

3. ทางเลือกมีอยู่ที่ทาง อะไรบ้าง _____

เฉลย

ทางเลือกมี 2 ทาง คือ

3.1 ทางเลือกที่ 1 คือ เรียนต่อในชั้น ม.4

3.2 ทางเลือกที่ 2 คือ เรียนช่างไม้

4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก คือ _____

เฉลย

4.1 เรียนต่อในชั้น ม.4

ข้อดี คือ เขาสามารถเรียนต่อได้เพราะมีผลการเรียน
ค่อนข้างดี ถ้าเรียนต่ออาจได้มีโอกาสที่ดีกว่า

ข้อเสีย คือ ยังไม่ทราบว่าจะไปประกอบอาชีพอะไร

4.2 เรียนช่างไม้

ข้อดี คือ อธิปไตยมีความสามารถในด้านนี้ และสนใจในอาชีพนี้
และคาดว่าจะประกอบอาชีพนี้ได้

ข้อเสีย คือ บิดามารดาไม่ต้องการให้เรียน

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือกคือ _____

เฉลย

เรียนช่างไม้

1. นิดาเป็นนักเรียนที่มีความสามารถในกีฬาว่ายน้ำ เธอมีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ และเหมาะสมที่จะเป็นนักกีฬา นอกจากว่ายน้ำแล้วกีฬาประเภทอื่น ๆ นิดาก็เล่นได้ดีด้วย เธอได้ไปศึกษารายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการเป็นครูฝึกกีฬา จึงทำให้คิดที่จะมีอาชีพเป็นครูฝึกกีฬา ซึ่งคาดว่าจะเป็อาชีพที่สามารถทำได้ตามความถนัดของตนเอง และมีโอกาส

มีชื่อเสียงในอนาคต นิดาอยากเลือกเรียนพลศึกษา ส่วนบิดามารดาต้องการให้เรียนพาณิชย์ เพราะต้องการให้เรียนสำเร็จโดยเร็วเป็นการแบ่งเบาภาระของครอบครัว แต่นิดาไม่ชอบ และไม่ถนัด

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจคือ _____

เฉลย นิดาต้องการเรียนพลศึกษา ส่วนบิดามารดาต้องการให้เรียนพาณิชย์

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คือ _____

เฉลย นิดามีความสามารถด้านกีฬาหลายประเภท มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์และได้ไปศึกษา รายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการเป็นครูฝึกกีฬา

3. ทางเลือกมีกี่ทาง อะไรบ้าง _____

เฉลย ทางเลือกมี 2 ทาง คือ _____

3.1 ทางเลือกที่ 1 คือ เรียนพลศึกษา

3.2 ทางเลือกที่ 2 คือ เรียนพาณิชย์

4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกคือ _____

เฉลย 4.1 เรียนพลศึกษา

ข้อดี คือ เหมาะสมกับความสามารถของนิดา เพราะเล่นกีฬาได้

หลายประเภท มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ และมีโอกาสมีชื่อเสียงในอนาคต

ข้อเสีย คือ บิดามารดาไม่ต้องการให้เรียน

4.2 เรียนพาณิชย์

ข้อดี คือ บิดามารดาสนับสนุนให้เรียนเพื่อต้องการให้สำเร็จโดยเร็ว

ข้อเสีย คือ นิดาไม่ชอบและไม่ถนัด

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือก คือ _____

เฉลย ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดของนิดาคือ เรียนพลศึกษา

การดำเนินการทดลอง

1. แบบแผนการทดลอง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยดำเนินการวิจัยแบบ Randomized Control - Group Pretest - Posttest Design (เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ 2522 : 167) มีรูปแบบการทดลองดังนี้

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
R E	T_{E_1}	X	T_{E_2}
R C	T_{C_1}	~ X	T_{C_2}

สัญลักษณ์ที่ใช้ในรูปแบบการทดลอง

R	แทน การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม
E	แทน กลุ่มทดลอง
C	แทน กลุ่มควบคุม
T_{E_1} , T_{E_2}	แทน การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองตามลำดับ
T_{C_1} , T_{C_2}	แทน การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุมตามลำดับ
X	แทน การสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ
~ X	แทน การสอนแบบปกติ

2. วิธีดำเนินการทดลอง

2.1 ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ

2.2 ดำเนินการสอนโดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนนักเรียนทั้งสองกลุ่มคือกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ใช้เวลาสอนสัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที ในช่วงเย็น เวลา 16.00 - 16.50 น เป็นเวลา 6 สัปดาห์ โดยกลุ่มทดลองสอนวันจันทร์และอังคาร กลุ่มควบคุมสอนวันพุธและพฤหัสบดี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2530 ถึง วันที่ 10 กรกฎาคม 2530 โดยใช้วิธีสอนต่างกันดังนี้

กลุ่มทดลอง สอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ

กลุ่มควบคุม สอนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ

2.3 หลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง ทำการสอบ (Posttest) นักเรียน ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพฉบับเดียวกันที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

2.4 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบทั้งสองกรังมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพ ก่อนการทดลอง ของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t - test แบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent sample)

2. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพภายหลังการทดลอง ของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t - test แบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent sample)

3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน ในกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t - test แบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent sample)

4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน ในกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t - test แบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent sample)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ทหาค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 ทหาค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ

2528 : 59)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ค่ารวมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

1.2 ทหาความแปรปรวน โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ

2528 : 63)

$$s^2 = \frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ s^2 แทน ความแปรปรวน

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum x^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนรวมแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. ทหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยวิธีการแจกแจง

ที่ (t - distribution) ซึ่งจะแบ่งกลุ่มที่ได้มีน้ำหนักคะแนนสูงออกมา 25 เปอร์เซ็นต์ เป็นกลุ่มสูงและกลุ่มที่ได้มีน้ำหนักคะแนนต่ำออกมา 25 เปอร์เซ็นต์ เป็นกลุ่มต่ำ โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2528 : 185 อ้างอิงมาจาก Edwards.

1957 : 152 - 154)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

3. หากำความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพโดยใช้สูตร

Kuder - Richardson KR - 20 (ลิวัน สายยงต์ และอังคณา สายยงต์ 2528 : 168)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	p	แทน	สัดส่วนของผู้ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ = $\frac{\text{จำนวนคนที่ทำได้}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ หรือ ก็ือ $1 - p$
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถาม

4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน

ภายหลังการทดลองในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร t - test แบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent sample) (ลิวัน สายยงต์ และอังคณา สายยงต์ 2528 : 84)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1) s_1^2 + (n_2 - 1) s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ $\bar{x}_1$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
$\bar{x}_2$	แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
n_1	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
n_2	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
s_1^2	แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
s_2^2	แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
df	แทน ชั้นแห่งความอิสระ

5. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพก่อนและหลัง
การทดลอง โดยใช้สูตร t - test แบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน
(Dependent sample) (ล้วน สายยศ และอังณา สายยศ 2528 : 87)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

$$df = N - 1$$

เมื่อ D	แทน ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
N	แทน จำนวนคู่
df	แทน ชั้นแห่งความอิสระ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการทดลองและการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
- $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย
- s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน
- ΣD แทน ผลรวมของคะแนนความแตกต่างจากการทดสอบก่อนการทดลองและการทดสอบหลังการทดลอง
- ΣD^2 แทน ผลรวมของคะแนนความแตกต่างจากการทดสอบก่อนการทดลองและการทดสอบหลังการทดลองแต่ละตัวยกกำลังสอง
- t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ t - distribution

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอตามลำดับ ดังนี้

1. เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
ก่อนการทดลอง

ตาราง 1 เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	15	20.53	18.266	0.1293
กลุ่มควบคุม	15	20.73	17.638	

$$t_{0.01, 28} = 2.763$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 1 พบว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีการตัดสินใจเลือกอาชีพไม่แตกต่างกัน

2. เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ ภายหลังการทดลอง

ตาราง 2 เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ ภายหลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{x}$	s^2	t
กลุ่มทดลอง	15	42.66	25.952	6.204**
กลุ่มควบคุม	15	30.4	32.685	

$$t_{.01, 28} = 2.467 \quad ** \text{มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ } .01$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 2 พบว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพเร่งการตัดสินใจเลือกอาชีพ ทำให้นักเรียนมีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงกว่าการสวนแบบปกติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

3. เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพ 5 ขั้นตอน ของกลุ่มทดลองที่ได้รับ
การสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ และกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ ภายหลังการ
ทดลอง

ตาราง 3 เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพ 5 ขั้นตอน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
ภายหลังการทดลอง

	ขั้นที่ 1		ขั้นที่ 2		ขั้นที่ 3		ขั้นที่ 4		ขั้นที่ 5	
	ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ		รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์		ทางเลือกที่มีอยู่		ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก		ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือก	
	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
$\bar{X}$	9.4	7.33	9.33	5.47	9.33	7.8	7.27	4.27	7.33	5.53
S^2	.542	2.809	.952	5.552	.952	1.314	3.495	2.209	2.809	2.409
t	4.449 ^{**}		5.927 ^{**}		3.865 [*]		4.870 ^{**}		3.056 ^{**}	

t 01, 28 = 2.467 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 3 พบว่า ภายหลังการทดลองการตัดสินใจ
เลือกอาชีพทุก ๆ ขั้นตอนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
แสดงว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพทุก ๆ ขั้นตอนของกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุด
การแนะแนวอาชีพสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ

4. เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ

ตาราง 4 เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ

กลุ่มตัวอย่าง

t

ก่อนการทดลอง

21.444**

หลังการทดลอง

$$t_{01, 14} = 2.624 \quad \text{**} \text{ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ } .01$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 4 พบว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มทดลองหลังจากได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพสูงกว่าก่อนการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ ทำให้นักเรียนมีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

5. เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพ 5 ขั้นตอน ของกลุ่มทดลอง
ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ

ตาราง 5 เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพ 5 ขั้นตอนของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลัง
การทดลอง โดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ

	ขั้นที่ 1	ขั้นที่ 2	ขั้นที่ 3	ขั้นที่ 4	ขั้นที่ 5
ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ	รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์	ทางเลือกที่มีอยู่	ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก	ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือก	
กลุ่มทดลอง	กลุ่มทดลอง	กลุ่มทดลอง	กลุ่มทดลอง	กลุ่มทดลอง	กลุ่มทดลอง
ΣD	97	78	67	85	35
ΣD^2	751	468	407	615	151
$(\Sigma D)^2$	9409	6084	4489	7225	1225
t	8.42455 ^{**}	9.5394 ^{**}	6.2362 ^{**}	7.1116 ^{**}	4.0608 ^{**}

t 01, 14 = 2.624 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 5 พบว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพทุก ๆ ขั้นตอน
ของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01 แสดงว่า การสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพทำให้นักเรียนมีการตัดสินใจเลือกอาชีพ
สูงขึ้นทุก ๆ ขั้นตอน

6. เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง
โดยใช้การสอนแบบปกติ

ตาราง 6 เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง
โดยใช้การสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	15	20.73	145	1881	6.398**
หลังการทดลอง	15	30.4			

$$t_{.01, 14} = 2.624 \quad ** \text{มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ } .01$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 6 พบว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่ม
ควบคุม หลังจากการสอนแบบปกติสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การสอนแบบปกติเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพทำให้นักเรียน
มีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3

7 เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพ 5 ขั้นตอน ของนักเรียนกลุ่มควบคุม
ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การสอนแบบปกติ

ตาราง 7 เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพ 5 ขั้นตอน ของนักเรียนกลุ่มควบคุม
ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การสอนแบบปกติ

	ชั้นที่ 1	ชั้นที่ 2	ชั้นที่ 3	ชั้นที่ 4	ชั้นที่ 5
ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ	รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์	ทางเลือกที่มีอยู่	ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก	ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือก	
กลุ่มควบคุม	กลุ่มควบคุม	กลุ่มควบคุม	กลุ่มควบคุม	กลุ่มควบคุม	กลุ่มควบคุม
ΣD	54	32	28	17	14
ΣD^2	398	172	114	193	102
$(\Sigma D)^2$	2916	1024	784	289	196
t	3.6561**	3.0354**	3.4428**	1.2460	1.4342

$$t_{.01, 14} = 2.624$$

$$t_{.05, 14} = 1.761$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 7 พบว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพในชั้นที่ 1
ชั้นที่ 2, ชั้นที่ 3 ของกลุ่มควบคุม หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 นั่นคือกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติมีการตัดสินใจเลือกอาชีพในชั้นที่ 1,
ชั้นที่ 2, ชั้นที่ 3 สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง ส่วนการตัดสินใจเลือกอาชีพในชั้นที่ 4 และชั้นที่ 5
ของกลุ่มควบคุมพบว่า ภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
นั่นคือกลุ่มควบคุมมีการตัดสินใจเลือกอาชีพในชั้นที่ 4 และชั้นที่ 5 ก่อนและหลังการทดลอง
ไม่แตกต่างกัน

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 โดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับการสอนแบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 ก่อนและหลังการสอน โดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ
3. เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนนาฏศิลป์ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการแนะแนวอาชีพ มีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงกว่านักเรียนนาฏศิลป์ที่ได้รับการสอนแบบปกติ
2. นักเรียนนาฏศิลป์ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการแนะแนวอาชีพ มีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนด้วยชุดการแนะแนวอาชีพ
3. นักเรียนนาฏศิลป์ที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนแบบปกติ

ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2530 จำนวน 5 ห้องเรียน รวม 200 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ เป็นนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2530 ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายจากประชากรซึ่งได้จากการคัดเลือกผู้ที่ได้คะแนนจากแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 30 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชุดการแนะแนวอาชีพ เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ
2. โปรแกรมการสอนแบบปกติ เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ
3. แบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ

เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2530 ถึง วันที่ 10 กรกฎาคม 2530 ส่วนกลุ่มควบคุมให้ได้รับการสอนแบบปกติตามจุดมุ่งหมายเช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง โดยใช้เวลาและจำนวนคาบเท่ากัน และสอนวันพุธและพฤหัสบดี เวลา 16.00 – 16.50 น. เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2530 ถึง วันที่ 10 กรกฎาคม 2530

4. การทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) ให้นักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพอีกครั้งหนึ่ง หลังจากสอนตามโปรแกรมเรียบร้อยแล้ว

5. นำแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพครั้งหลังมาตรวจให้คะแนน

6. นำคะแนนที่ได้จากการวัดทั้ง 2 ครั้ง มาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยแยกวิเคราะห์ดังนี้

1. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพ ก่อนการทดลองของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t - test แบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent sample)

2. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพ ภายหลังการทดลองของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t - test แบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent sample)

3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง โดยใช้ t - test แบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent sample)

4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม โดยใช้ t - test แบบกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent sample)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

1. เมื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง พบว่าการตัดสินใจเลือกอาชีพของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีการตัดสินใจเลือกอาชีพ ไม่แตกต่างกัน
2. เมื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ภายหลังการทดลอง นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ มีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ภายหลังการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ นักเรียนในกลุ่มทดลองมีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ภายหลังการสอนแบบปกติ เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ นักเรียนในกลุ่มควบคุม มีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนนาฏศิลป์ ชั้นต้นปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า

1. เมื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ภายหลังการทดลอง ปรากฏว่านักเรียนนาฏศิลป์ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ มีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงกว่านักเรียนนาฏศิลป์ที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับการทดลองนั้น ผู้วิจัยได้ทดสอบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ปรากฏว่าการตัดสินใจเลือกอาชีพของทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าทั้ง 2 กลุ่ม มีการตัดสินใจเลือกอาชีพไม่แตกต่างกัน แต่ภายหลังการทดลองปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพมีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ และเมื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพทั้ง 5 ขั้นตอนของทั้งสองกลุ่ม ซึ่งได้แก่ ขั้นที่ 1 ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ขั้นที่ 3 ทางเลือกที่มีอยู่ ขั้นที่ 4 ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก ขั้นที่ 5 ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือก พบว่าขั้นตอนการตัดสินใจเลือกอาชีพทั้ง 5 ขั้นตอนของกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติทั้ง 5 ขั้นตอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปริญญา บุญศิลาเล็ก (ปริญญา บุญศิลาเล็ก 2520 : 48) ซึ่งได้ทดลองใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพนมสารคาม "พนมอดุลวิทยา" จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการทดลองพบว่านักเรียนที่ได้รับการแนะแนวด้วยชุดการแนะแนวอาชีพมีคะแนนเฉลี่ยปัญหาในการเลือกอาชีพแต่ละด้านต่ำกว่าเมื่อยังไม่ได้รับการแนะแนวด้วยชุดการแนะแนวอาชีพ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จินดาภรณ์ อังสุวรรณชาติ (จินดาภรณ์ อังสุวรรณชาติ 2525 : 62) ซึ่งได้ทดลองใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดราชโอรส ผลการทดลองปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพ มีคะแนนปัญหาในการเลือกอาชีพทุกด้านต่ำกว่าเมื่อยังไม่ได้รับการสอนด้วยชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพ อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤษณา จันทรวิภาค (กฤษณา จันทรวิภาค 2527 : 34) ที่ได้ทดลองใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทพศิรินทร์ ผลการทดลองปรากฏว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยชุดการแนะแนวอาชีพกับกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยวิธีปกติ มีคะแนนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเรื่องอาชีพแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยที่สอดคล้องกันดังกล่าวข้างต้นของ ปริญา บุญศิลาเลิศ จินดาภรณ์ อังสุวรรณชาติ และกฤษฎา จันทรวิภาค แสดงให้เห็นว่าการสอนโดยใช้ชุด การแนะแนวอาชีพให้ผลดีกว่าการสอนแบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้ ทั้งนี้ เพราะว่าการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพในครั้งนี้ ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือ ปฏิบัติ มีการอภิปราย แสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งมีอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อประสมต่าง ๆ จึงทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียนดังนั้นจึงทำให้ผลของการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ มีประสิทธิภาพกว่าการสอนแบบปกติ ซึ่งสอดคล้องกับ วชิรญา บัวศรี (วชิรญา บัวศรี 2523 : 12) ที่ให้กล่าวไว้ว่า การแนะแนวอาชีพจะได้ผลบรรลุวัตถุประสงค์ จำเป็นต้อง อาศัยเทคนิคและวิธีการที่เหมาะสม รวมทั้งการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ผู้ให้การแนะแนวจึงควร เป็นผู้ที่มีความรู้เรื่องอาชีพเป็นอย่างดี ประการสำคัญควรจะมีหลักและเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ด้วย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ มีการตัดสินใจ เลือกอาชีพสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ส่วนนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ มีการตัดสินใจเลือก อาชีพสูงขึ้นกว่าก่อนที่จะได้รับการสอนแบบปกติ แต่ปริมาณของการตัดสินใจเลือกอาชีพที่สูงขึ้น นั้นน้อยกว่ากลุ่มที่สอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ อย่างไรก็ตามการสอนแบบปกติ เรื่องการ ตัดสินใจเลือกอาชีพนี้มีเนื้อหาที่น่าสนใจและมีประโยชน์ต่อนักเรียนในระดับนี้ ทั้งนี้เพราะว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นเรื่องที่นักเรียนไม่เคยเรียนมาก่อน จึงทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ และตั้งใจเรียนและ เนื่องจากการสอนแบบปกติใช้เพียงวิธีการบรรยายและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเท่านั้น จึงเร้าใจนักเรียนให้สนใจการเรียนรู้ น้อยกว่าการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ

2. เมื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนในกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง ปรากฏว่านักเรียนนาฏศิลป์ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ มีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงขึ้นหลังจากได้รับการสอน โดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพสามารถพัฒนา การตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนให้สูงขึ้น ทั้งนี้เพราะการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ

ผู้วิจัยมีวิธีการสอนที่เป็นระบบ มีขั้นตอน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ มีการอภิปราย แสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งมีอุปกรณ์ที่ใช้เป็นสื่อประสมต่าง ๆ จึงทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน นอกจากนี้เนื้อหาที่สอนก็เป็นเรื่องที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์สำหรับนักเรียนระดับชั้น การสอนเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ เพราะการตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยให้บุคคลตัดสินใจเข้าสู่อาชีพ และนักเรียนในระดับนี้มักประสบกับปัญหาไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ ดังนั้นจึงควรมีการแนะแนวอาชีพในเรื่องนี้ ดังที่ นวลศิริ เปาโรหิตย์ (นวลศิริ เปาโรหิตย์ 2528 : 23) ได้กล่าวว่า การแนะแนวอาชีพจะช่วยทำให้บุคคลเลือกตัดสินใจเข้าสู่อาชีพ โดยนำความสามารถ ความสนใจและบุคลิกภาพของตนมาพิจารณาร่วมไปกับงานอาชีพที่ต้องประกอบ เพื่อให้เป็นการตัดสินใจที่ดีที่สุด

นอกจากการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพจะสูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพแล้ว เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพทั้ง 5 ขั้นตอน ของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ หลังจากที่ได้รับการสอนแล้ว พบว่า ทุก ๆ ขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นตอนของการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงขึ้นกว่าเดิม แสดงว่าการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพสามารถพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนได้สูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนแล้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เมื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนในกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง ปรากฏว่านักเรียนนาฏศิลป์ที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การสอนแบบปกติเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ ทำให้นักเรียนมีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงขึ้น ทั้งนี้เพราะการสอนแบบปกติของการวิจัยในครั้งนี้ ใช้วิธีบรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นส่วนใหญ่ และเปิดโอกาสให้มีการซักถามได้ และเนื่องจากการตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นเรื่องที่น่าสนใจและเป็นปัญหาที่สำคัญที่นักเรียนระดับนี้มักประสบ ดังที่ ดวงเดือน พิศาลบุตร (ดวงเดือน พิศาลบุตร 2515 : 31) กล่าวว่า ปัญหาที่นักเรียนมักประสบมากปัญหานึ่งได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ

เช่น ไม่สามารถเลือกอาชีพได้เหมาะสมเพราะนักเรียนไม่รู้จักตนเองดีพอ และยังไม่ได้คิดถึงอาชีพในอนาคตของตนเอง ดังนั้นการสอนเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพจึงทำให้นักเรียนสนใจ กระตุ้นให้เกิดการตื่นตัว ให้นักเรียนได้สำรวจตนเองในด้านความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ และให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลด้านอาชีพ

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าการสอนแบบปกติทำให้นักเรียนมีการตัดสินใจเลือกอาชีพสูงขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปทุมมาศ พูนเกษม (ปทุมมาศ พูนเกษม 2529 : 63) ที่ได้ศึกษาผลการใช้คู่มือการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพที่มีต่อการพัฒนาทักษะทางอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร ผลปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีทักษะทางอาชีพสูงกว่าเมื่อยังไม่ได้รับการสอน

อย่างไรก็ตามการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติที่สูงขึ้น ยังสูงขึ้นน้อยกว่าการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพ ทั้งนี้เพราะว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติแม้ว่าจะมีความสนใจและความกระตือรือร้นในการซักถาม แต่สภาพการเรียนการสอนไม่กระตุ้นความสนใจของนักเรียนเท่าที่ควร ส่วนการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพเป็นวิธีการสอนที่เป็นระบบ มีอุปกรณ์และสื่อประสมที่ดีและเหมาะสมกว่า นอกจากนี้เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกอาชีพ ทั้ง 5 ขั้นตอน ของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติจะพบว่า ขั้นที่ 1 ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และขั้นที่ 3 ทางเลือกที่มีอยู่ มีการพัฒนาสูงขึ้นกว่าเดิม ส่วนขั้นที่ 4 ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก และขั้นที่ 5 ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือก ทั้ง 2 ขั้นนี้สูงกว่าเดิม แต่เมื่อทดสอบความแตกต่างก่อนและหลังการทดลองแล้วพบว่า สูงขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการสอนขั้นที่ 1 ขั้นที่ 2 และขั้นที่ 3 เป็นขั้นตอนการสอนที่เน้นในเรื่องความรู้ความเข้าใจ ส่วนขั้นที่ 4 และขั้นที่ 5 เป็นขั้นตอนสอนให้นักเรียนต้องใช้ความคิด ความรู้สึก จึงได้แก่ หัตถศิลป์ ค่านิยม และความพึงพอใจ ซึ่ง 2 ขั้นนี้เป็นขั้นตอนที่ยากในการตัดสินใจเลือกอาชีพ นักเรียนต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ แต่อย่างไรก็ตามวิธีการสอนแบบปกติก็สามารถพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนให้สูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนโดยพิจารณาจากผลการสอนรวมทั้ง 5 ขั้นตอน

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. ครูแนะแนวและผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวสามารถนำผลที่ได้จากการพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนมาอภิปรายที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน เพื่อวางแผนในด้านการเตรียมตัวทางอาชีพ อันจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนมาอภิปรายในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ได้อย่างเหมาะสม
2. ครูแนะแนวระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อาจนำชุดการแนะแนวอาชีพนี้ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนและสภาพปัญหาของนักเรียน
3. ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวแต่ไม่ใช่ครูแนะแนว อาจนำชุดการแนะแนวอาชีพนี้ไปใช้สอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพแบบคลาสรูมด้านแนะแนวได้ ทั้งนี้จะเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระการสอนกิจกรรมแนะแนว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนที่มีบุคลากรด้านแนะแนวไม่เพียงพอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ชุดการแนะแนวอาชีพเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ เป็นชุดการแนะแนวอาชีพสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการสร้างชุดการแนะแนวอาชีพเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพเพื่อใช้สอนในระดับอื่นที่อยู่ในช่วงอายุที่มีการตัดสินใจเลือกอาชีพคือ ช่วงอายุ 15 - 17 ปี เช่น นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. ชุดการแนะแนวอาชีพที่สร้างขึ้นนี้เป็นการสอนที่เน้นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ ฉะนั้น จึงควรสร้างชุดการแนะแนวอาชีพที่เน้นในเรื่องอื่น ๆ เช่น การรับรู้ด้านอาชีพ สภาวะเศรษฐกิจและอาชีพ
3. ผลการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบว่าชุดการแนะแนวอาชีพ เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ สามารถพัฒนาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนได้ ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรที่จะสร้างชุดการแนะแนวที่สอนเรื่องการตัดสินใจในด้านอื่น ๆ เช่น การตัดสินใจในการคบเพื่อน การตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาเฉพาะหน้า ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่นักเรียนมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กฤษฎา จันทวิภาค "ผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร" ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 138 หน้า อัดสำเนา

คมเพชร ฉัตรสุภกุล การแนะแนวอาชีพ ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 229 หน้า

บริการสนเทศ ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 232 หน้า

จินตภรณ์ อังสุวรรณชาติ "การทดลองใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กรุงเทพมหานคร" ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 136 หน้า อัดสำเนา

เชิดศักดิ์ โฆวสินธุ์ การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ โอเคียนสโตร์ 2522, 206 หน้า

ทองเดือน พิศาลบุตร การแนะแนว ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515, 189 หน้า

นวลศิริ เปาโรหิตย์ "กระบวนการตัดสินใจ" แนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย 2 * 43 2528

พัฒนาการทางอาชีพ ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2528, 255 หน้า

ประมวล วิทยากร "ค่านิยมและการเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมปีที่ 3 จังหวัดนครสวรรค์" ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 132 หน้า อัดสำเนา

ปริญดา บุญศิลาเล็ก "การทดลองใช้ชุดการแนะแนวอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา" ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 48 หน้า อัดสำเนา

บุษมาศ พูนเกษม "ผลการใช้คู่มือการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพที่มีต่อการพัฒนาจิตภาวะทางอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร" ปรินญาณินท์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2529, 137 หน้า อักสำเนา

ผกา บุญเรือง "การศึกษความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพ จิตภาวะทางอาชีพ และการควบคุมภายใน - ภายนอก" ปรินญาณินท์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2520, 65 หน้า อักสำเนา

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ สถิติวิทยาทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 วัฒนาพานิช 2522, 276 หน้า

หลักการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 1 ศึกษาพร 2528, 314 หน้า

วชิรญา บัวกรี คำบรรยายเรื่องอาชีพศึกษา ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523

วัชรีย์ ทรัพย์มี การแนะแนวอาชีพ ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 136 หน้า

วิภากร, กรม กระทรวงศึกษาธิการ คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 รัฐวิสาหกิจพิมพ์ 2524, 103 หน้า

วิเชียร เกตุสิงห์ หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 3 เรือนพิมพ์อักษร 2524, 150 หน้า

วุฒิชัย จำนงค์ พฤติกรรมมการตัดสินใจ โอเดียนสโตร์ 2523, 247 หน้า

กิลปากร, กรม กองศิลปศึกษา สถิติการศึกษา 2528, 16 หน้า อักสำเนา

สวัสดี เรืองฉาย "ผลการวิเคราะห์ปัญหาการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
แนะแนว 10(43) : 61 - 85 กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2519

สุภาพ วาณเขียน เครื่องมือวิจัยทางสังคมศาสตร์ ไทยวัฒนาพานิช 2528, 68 หน้า

อรุณศรี กุมพ เอกสารคำบรรยายการให้ข้อมูลที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจ สำนักทดสอบทาง
การึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2529

อรอนงค์ แจ่มผล "ความสัมพันธ์ระหว่างกันของจิตภาวะทางอาชีพ ความสนใจในอาชีพ

สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน กับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนิสิต นักศึกษาปีที่ 2

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์"

วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525, 123 หน้า

Brewer, J M History of Vocational Guidance. New York, Harper, 1942.

Crites, J O. and Super, D E Appraising Vocational Fitness. Delhi, Universal Book Stall, 1968 688 p.

Crites, J O. Vocational Psychology New York, McGraw-Hill, Co , 1969. 704 p

Durgin, Rodney Wayne "A Model of Managing Career Guidance Programs in Secondary Schools of Ohio" Dissertation Abstracts. 35(5) 2674 - A, November, 1974

Gibson, Robert L "Teacher Opinion of High School Guidance Program " The Personnel and Guidance Journal. 44 416 - 422 December, 1965.

Ginzberg, Eli Career Guidance New York, McGraw-Hill, Co , 1971. 356 p.

Ginzberg, Eli The Development of Human Resources McGraw-Hill, Inc., 1967 299 p

Hoppock, Robert Occupational Information. New York, McGraw-Hill, Co , 1967 589 p.

Laskin, S B "The Effects of a Decision - Making Program on the Career Maturity of High School Students," Dissertation Abstracts International 40 4413 - A, January, 1980

Moore, L Betty. "Career Decision Making Skills of College Freshmen as Measured by Certainty about Career Choice, Career Maturity, and Vocational Interest in Maturity," Dissertation Abstracts International 40 4900 - A, March, 1980

Myers, E George Principles and Techniques of Vocational Guidance. New York, McGraw-Hill, Co , 1941. 377 p.

Patterson John Teaching Personalized Decision Making Santa Clara County K-12 Career Education Consortium, San Jose 1980. 148 p

- Shertzer, Bruce and Human J Peters Guidance Techniques for Individual Appraisal and Development New York, The MacMillan Company, 1965 390 p
- Sullivan, Susan Elizabeth, "The Effect of Decision - Making Group and Individual Career Counseling on the Career Maturity of College Freshmen," Dissertation Abstracts International. 37(6) 3430 - A, December 1976
- Super, Donald E The Psychology of Career New York, Harper and Brothers, 1957 362 p
- "The Principles and Practices of Educational and Vocational Guidance." Report of the Committee of the National Vocational Guidance Association Occupations, The Vocational Guidance Magazine, XV May 1937
- Tolbert E L Counseling for Career Development Boston, Houghton Mifflin, Co 1974 340 p.

การพัฒนาร

ภาคผนวก ก

1. ชุดการแนะนำอาชีพ เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ
2. โปรแกรมการสอนแบบปกติ เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ
3. แบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ชุดการแนะแนวอาชีพ เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ชุดการแนะแนวอาชีพ เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย
หัวข้อต่าง ๆ 9 หัวข้อ 12 ครั้ง ใช้เวลา 12 คาบ คาบละ 50 นาที ดังแสดงไว้ใน
ตารางดังนี้

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วิธีการ	จุดประสงค์	เวลา (คาบ)
1	การปฐมนิเทศ	ปฐมนิเทศ	1. ครูสร้างความคุ้นเคยโดย ให้นักเรียนทำความรู้จัก กัน มีการแนะนำตัว 2. ครูอธิบายเกี่ยวกับลักษณะ ของชุดการแนะแนวอาชีพ	1. เพื่อให้นักเรียนคุ้นเคยกัน 2. เพื่อให้นักเรียนทราบ ลักษณะของชุดการแนะแนว อาชีพ	1
2	การเข้าใจ ตนเอง	ความ สัมพันธ์ ระหว่าง บุคลิกภาพ กับอาชีพ	1. ครูฉายเทปโทรทัศน์ เกี่ยวกับลักษณะบุคลิกภาพ 6 ลักษณะ ให้นักเรียนดู 2. ครูตั้งคำถามให้นักเรียน ตอบหลังจากดูเทป โทรทัศน์แล้ว 3. ครูและนักเรียนช่วยกัน สรุปข้อคิดที่ได้จากการทำ กิจกรรม	1. นักเรียนบอกได้ว่าอาชีพ แต่ละอาชีพต้องการคนที่มี ลักษณะบุคลิกภาพเฉพาะ อย่าง	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เวลา (คาบ)		
3-4	การเข้าใจ อาชีพ อาชีพ โลกกว้างทาง	1. ฉายสไลด์และภาพยนตร์ เกี่ยวกับการแนะแนว อาชีพประเภทต่าง ๆ 2. ครุ่นข้อมูลเกี่ยวกับ ตลาดแรงงานและ แนวโน้มในอนาคต เกี่ยวกับตำแหน่งงาน ต่าง ๆ มาให้นักเรียนดู 3. ร่วมกับนักเรียนอภิปราย เกี่ยวกับการประกอบ อาชีพประเภทต่าง ๆ 4. แบ่งกลุ่มนักเรียนให้ รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียน สนใจจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และ เอกสารต่าง ๆ	1. เพื่อให้นักเรียนได้รู้จัก ลักษณะของอาชีพ ข้อมูล เกี่ยวกับอาชีพ เช่น ลักษณะงาน คุณสมบัติ ของผู้ที่จะเข้าทำงาน โอกาสก้าวหน้าในการ ทำงาน ความต้องการ ของตลาดแรงงาน รายได้และสวัสดิการ 2. เพื่อให้นักเรียนทราบ แนวโน้มของอาชีพ ต่าง ๆ 3. เพื่อเป็นแนวทางนำไป ใช้ประกอบในการ ตัดสินใจเลือกอาชีพ	2

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วิธีการ	จุดประสงค์	เวลา (คาบ)
5	ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ	เรื่องของมานพ	ครั้งที่ 5-12 เป็นการสอนเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ 1. ครูแจกเอกสาร "เรื่อง" ของมานพ" ให้นักเรียน 2. ให้นักเรียนช่วยกันหาว่าอะไรคือปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ 3. ครูสรุปเกี่ยวกับปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ	1. นักเรียนบอกได้ว่าปัญหาที่จะต้องตัดสินใจคืออะไร	1
6	การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์	ทำโดยไม่คิด จะผิดไหม	1. ครูแจกเอกสาร "ทำโดยไม่คิด จะผิดไหม" ให้นักเรียน 2. แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม เพื่ออภิปรายปัญหา ให้หาเหตุผล 3. ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมารายงานผล 4. ครูอธิบายและสรุปหลักการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ว่าต้องทำอย่างไร	1. นักเรียนบอกได้ว่าในการเลือกประกอบอาชีพนั้น ต้องทราบข้อมูล 2 ด้าน คือ ข้อมูลจากตนเองและข้อมูลด้านอาชีพซึ่งต้องสอดคล้องกัน	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วิธีการ	จุดประสงค์	เวลา (คาบ)
9	การตัดสินใจ เลือกทาง เลือก	กรูนิมิตร	1. ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติเรื่องกรูนิมิตร 2. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเชิงการอภิปรายต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเนื้อเรื่อง 3. ครูสรุปเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือก	1. เพื่อให้นักเรียนเห็นผลเสียของการตัดสินใจที่ไม่เหมาะสม 2. นักเรียนบอกได้ถึงสาเหตุของการตัดสินใจที่ไม่เหมาะสมว่าสาเหตุหลักการอย่างไร	1
10	สรุปขั้นตอน การตัดสินใจ เลือกอาชีพ ขั้นที่ 1-2 1 ปัญหาที่ จะตั้ง ตัดสินใจ 2. การ รวบรวม ข้อมูล ที่เป็น ประโยชน์	การ ตัดสินใจ เลือก อาชีพของ กานดา	1. ครูแจกเอกสารเรื่อง "การตัดสินใจเลือกอาชีพของกานดา" ให้นักเรียนอ่านและให้แสดงบทบาทสมมติ 2. ให้นักเรียนช่วยกันหาว่าอะไรคือปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ 3. ให้นักเรียนช่วยกันรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ	1. นักเรียนสามารถระบุปัญหาจากสถานการณ์ได้ 2. นักเรียนสามารถรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกอาชีพได้	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วิธีการ	จุดประสงค์	เวลา (คาบ)
11	สรุปขั้นตอน การตัดสินใจ เลือกอาชีพ ชั้นที่ 3-5 : 3. รู้จักทาง เลือกที่มีอยู่ 4. ข้อดีและ ข้อเสียของ แต่ละทาง เลือก 5. การ ตัดสินใจเลือก ทางเลือก	การตัดสินใจ เลือกอาชีพ ของกานดา	1. ให้นักเรียนร่วมกัน อภิปรายเรื่อง "การ ตัดสินใจเลือกอาชีพ ของกานดา" 2. ให้นักเรียนช่วยกัน หาว่าทางเลือกมีกี่ ทาง อะไรบ้าง 3. ให้นักเรียนช่วยกัน หาว่าอะไรเป็นข้อดี และข้อเสียของแต่ละ ทางเลือก 4. ให้นักเรียนช่วยกัน พิจารณาหาทางเลือก ที่เหมาะสมที่สุดในการ ตัดสินใจเลือกอาชีพ	1. นักเรียนสามารถระบุทาง เลือกได้ว่ามีกี่ทาง อะไรบ้าง 2. นักเรียนสามารถบอกข้อดี และข้อเสียของแต่ละ ทางเลือกได้ 3. นักเรียนสามารถบอกทาง เลือกที่เหมาะสมที่สุดในการ ตัดสินใจเลือกอาชีพ ได้	1
12	สรุปขั้นตอน การตัดสินใจ เลือกอาชีพ ชั้นที่ 1-5 : 1. ปัญหาที่ จะต้อง ตัดสินใจ	การวิเคราะห์ สถานการณ์ เกี่ยวกับการ ตัดสินใจ เลือกอาชีพ ของนักเรียน	1. ให้นักเรียนวิเคราะห์ สถานการณ์ของ นักเรียนเกี่ยวกับการ ตัดสินใจเลือกอาชีพ ตามลำดับจากขั้นตอน ที่ 1 - 5	1. นักเรียนสามารถระบุ ปัญหาได้ว่าคืออะไร 2. นักเรียนสามารถรวบรวม ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ใน การตัดสินใจเลือกอาชีพได้ 3. นักเรียนสามารถระบุทาง เลือกได้ว่ามีกี่ทาง อะไรบ้าง	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วิธีการ	จุดประสงค์	เวลา (คาบ)
	2. การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ 3. รู้จักทางเลือกที่มีอยู่ 4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก 5. การตัดสินใจเลือกทางเลือก			4. นักเรียนสามารถบอกข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกได้ 5. นักเรียนสามารถบอกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในการตัดสินใจเลือกอาชีพได้	

ครั้งที่ 1

เวลา 1 คาบ

ปฐมนิเทศ

การสร้างควมคุ้นเคยและชี้แจงเกี่ยวกับชุดการแนะแนวอาชีพ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนคุ้นเคยกัน
2. เพื่อให้นักเรียนทราบลักษณะของชุดการแนะแนวอาชีพ

วิธีการ

1. กรูสร้างควมคุ้นเคยโดยให้นักเรียนทำความรู้จักกัน มีการแนะนำตัว
2. กรูอธิบายลักษณะของชุดการแนะแนวอาชีพ

ครั้งที่ 2

เวลา 1 คาบ

การเข้าใจตนเอง

เรื่องที่ 2

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคลิกภาพกับอาชีพ

จุดประสงค์

นักเรียนบอกได้ว่าอาชีพแต่ละอาชีพต้องการคนที่มีลักษณะบุคลิกภาพเฉพาะอย่าง

วิธีการ

1. ครูฉายเทปโทรทัศน์เกี่ยวกับลักษณะบุคลิกภาพทั้ง 6 ลักษณะ
ให้นักเรียนดู
2. ครูตั้งคำถาม ถามนักเรียนแต่ละคนด้วยคำถามต่อไปนี้
 - 2.1 ลักษณะบุคลิกภาพทั้ง 6 ลักษณะ คือ ลักษณะยึดมั่น, ลักษณะสัจจะ, ลักษณะสอบสวน, ลักษณะใฝ่ฝัน, ลักษณะคล่องตัว, ลักษณะเก่งกล้า แต่ละลักษณะนั้นประกอบด้วยลักษณะบุคลิกภาพอะไรบ้าง (ครูถามนักเรียนระหว่างที่ฉายเทปโทรทัศน์ แต่ละลักษณะจนครบ 6 ลักษณะ ซึ่งเป็นการจัดลักษณะบุคลิกภาพกับอาชีพตามทฤษฎีของฮอลแลนด์ (Holland))
 - 2.2 ลักษณะบุคลิกภาพแต่ละลักษณะนั้นควรจะเป็นผู้ประกอบอาชีพอะไรบ้าง
 - 2.3 นักเรียนมีลักษณะบุคลิกภาพที่จัดอยู่ในประเภทใด
 - 2.4 ในอนาคตนักเรียนจะสร้างงานอาชีพอะไรที่สัมพันธ์กับลักษณะบุคลิกภาพที่นักเรียนมีอยู่
3. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปข้อคิดที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้

สื่อการจัดกิจกรรม

เทปโทรทัศน์

การประเมินผล

นักเรียนบอกได้ว่า นักเรียนมีบุคลิกภาพลักษณะใด และควรประกอบอาชีพอะไร โดยให้นักเรียนแต่ละคนเขียนเป็นรายงานส่ง

แนวสรุป

1. ในการเลือกอาชีพ บุคคลจำเป็นต้องวิเคราะห์คุณสมบัติต่าง ๆ และองค์ประกอบของตนเอง
2. ในการเลือกอาชีพ จำเป็นต้องพิจารณาลักษณะของตนเองประกอบการพิจารณาลักษณะทางอาชีพ บุคคลที่มีความสามารถและลักษณะที่แตกต่างกัน ก็จะเลือกประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน

ครั้งที่ 3 - 4

เวลา 2 คาบ

การเข้าใจอาชีพเรื่องที่ 3

โลกกว้างทางอาชีพ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักลักษณะของอาชีพ ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ เช่น ลักษณะของงาน คุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าทำงาน โอกาสก้าวหน้าในการทำงาน ความต้องการของตลาดแรงงาน รายได้ และสวัสดิการ
2. เพื่อให้นักเรียนทราบแนวโน้มของอาชีพต่าง ๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต
3. เพื่อเป็นแนวทางนำไปใช้ประกอบในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

วิธีการ

1. ฉายสไลด์ และภาพยนตร์ เกี่ยวกับการแนะนำอาชีพต่าง ๆ
2. นำข้อมูลเกี่ยวกับตลาดแรงงาน และแนวโน้มในอนาคตเกี่ยวกับตำแหน่งงานต่าง ๆ มาให้นักเรียนดู
3. แบ่งกลุ่มนักเรียน ให้รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนสนใจ จากหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ และเอกสารต่าง ๆ
4. ร่วมกันอภิปรายกับนักเรียน เกี่ยวกับการประกอบอาชีพประเภทต่าง ๆ

อุปกรณ์

1. สไลด์ และภาพยนตร์เกี่ยวกับอาชีพ
2. เอกสารเกี่ยวกับอาชีพจากสถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ

การประเมินผล

จากการอภิปรายร่วมกันกับนักเรียน และซักถามความคิดเห็นตลอดจนความเข้าใจในด้านแนวทางศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ

แนวสรุป

1. ในการเลือกอาชีพ บุคคลจะต้องแสวงหาความรู้ต่าง ๆ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพ เช่น ความรู้เกี่ยวกับลักษณะอาชีพ ความต้องการตลาดแรงงาน รายได้ และโอกาสก้าวหน้าในอาชีพต่าง ๆ

2. ในการเลือกอาชีพ บุคคลจำเป็นต้อง เข้าใจตนเอง เข้าใจอาชีพ แล้วนำข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและอาชีพมาพิจารณาประกอบการเลือกอาชีพ

ครั้งที่ 5

เวลา 1 คาบ

ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ

เรื่องที่ 4

เรื่องของมานพ

จุดประสงค์

1. นักเรียนบอกได้ว่า ปัญหาที่ต้องตัดสินใจคืออะไร

วิธีการ

1. ครูแจกเอกสาร "เรื่องของมานพ" ให้นักเรียน
2. ให้นักเรียนช่วยกันหาว่า อะไรคือปัญหาที่ต้องตัดสินใจ
3. กรูสรุป

อุปกรณ์

เรื่องของมานพ

เรื่องของมานพ

มานพเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เขาเป็นนักกีฬาที่เก่งคนหนึ่งในทีมเทนนิสของโรงเรียน ซึ่งถ้าเขาเล่นเทนนิสต่อไป เขาอาจจะได้รับทุนของโรงเรียนเพราะเล่นได้ดี และทำชื่อเสียงให้โรงเรียน แต่แม่ของมานพต้องการให้เขาลาออกจากทีมเทนนิส เพื่อจะได้มีเวลาหารายได้พิเศษมาช่วยเหลืครอบครัว เพราะมานพมีน้องที่ยังต้องเรียนหนังสืออีก 2 คนฐานะของครอบครัวไม่ค่อยดีนัก ขณะนั้นร้านขายของชำใกล้ ๆ บ้านของมานพกำลังต้องการคนไปช่วยขายของ แม่ของมานพจึงต้องการให้มานพมาทำงานที่นี้ทุก ๆ วัน หลังจากเลิกเรียนแล้ว อย่างไรก็ตาม มานพก็ตั้งใจที่จะสอบเข้ามหาวิทยาลัย ซึ่งเขาต้องพยายามทำคะแนนให้ได้ดี และเรียนอย่างหนัก ตลอดจนหาเวลาท่องหนังสือเตรียมตัวสอบด้วย จึงจะมีโอกาสสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้

แนวสรุป

1. ปัญหาที่มานพจะต้องตัดสินใจ คือ จะลาออกจากทีมเทนนิส หรือจะทำงานในร้านของชำ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจึงเป็นปัญหาที่ทำให้มานพต้องคิดพิจารณาว่าจะทำอย่างไร (ทางเลือกที่เหมาะสมของมานพคือ ทำงานในร้านขายของชำ)
2. การทราบถึงปัญหาที่จะต้องตัดสินใจนี้ เป็นขั้นแรกของขั้นตอนกระบวนการตัดสินใจ
3. ในการเตรียมนักเรียนในการวางแผนเลือกอาชีพ ควรจะต้องมีการกระตุ้นให้นักเรียนคิดถึงตนเอง ว่าจะมีแผนการอย่างไร ในการเลือกแผนการเรียน ให้สอดคล้องกับอาชีพที่นักเรียนสนใจ เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดมีปัญหาในการพิจารณาไตร่ตรองเกี่ยวกับตนเองในเรื่องนี้

การประเมินผล

ดูจากการซักถามและ การตอบคำถามของนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาในการที่จะตัดสินใจว่าถ้อยอะไร และสิ่ง เกตจ อกการให้เหตุผลว่า สอดคล้องกันหรือไม่ .

ครั้งที่ 6

เวลา 1 คาบ

การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์

เรื่องที่ 5

ทำโดยไม่คิด จะผิดมหันต์

จุดประสงค์

1. นักเรียนบอกได้ว่า ในการจะเลือกประกอบอาชีพนั้นต้องทราบข้อมูล 2 ด้าน คือ ข้อมูลจากตนเอง และข้อมูลด้านอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกัน
2. ให้นักเรียนเห็นผลเสียของการไม่รู้จักรางแผน ไม่ตั้งเป้าหมาย ไม่มีการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาพิจารณาในการเลือกอาชีพ

วิธีการ

1. ครูแจกเอกสารเรื่อง "ทำโดยไม่คิด จะผิดมหันต์" ให้นักเรียน
2. แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม เพื่ออภิปรายปัญหา ให้หาเหตุผล
3. ให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมารายงานผล
4. ครูสรุป และอธิบายหลักการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ว่าต้องทำอย่างไร

อุปกรณ์

เรื่อง "ทำโดยไม่คิด จะผิดมหันต์"

เรื่อง "ทำโดยไม่คิด จะผิดมหันต์"

ที่อ่าน

วินิจเพื่อนรัก

นี่ก็เกือบประกาศผลสอบเข้ามหาวิทยาลัยแล้วสินะ กันขออวยพรล่วงหน้าให้นายสอบเข้าแพทย์ได้ตามที่หวังไว้ละ สำหรับกันสอนได้อะไรก็เรียนอย่างนั้นแหละ คิดว่าคงจะได้ยังไงดี อย่างหนึ่งเพราะกันเลือกสาขาที่สอบเข้ายากที่สุด และสอบเข้าไม่ยากนักปะปนกัน ให้มีที่เรียนก่อน เมื่อได้ปริญญาแล้ว ค่อยเลือกเอาว่าจะไปทำงานอะไร ถึงตอนนั้นพวกกันก็ฝากฝังให้ทำงานเองนั่นแหละ

ตอนนี้เพื่อนเราบางคนก็ทราบแล้วว่าสอบได้ที่ไหน นายจำนัมนวลไต้หรือเปล่านั้นรูปร่างบอบบาง หน้ายังกะตุ๊กตาคี๊มยาก ที่เป็นหวัดกับเป็นลมตลอดบั้นนี้ เขาสอบพยาบาลได้นะ แม่เขาดีใจใหญ่เลย เพราะถ้าไปสอบอย่างอื่นก็ไม่มีเงินส่งเสียให้เรียน แต่พยาบาลเขามีทุนให้ แถมเรียนจบได้ทำงานทันที กันก็ว่าเหมาะสมกับเธอหรอกนะ เพราะเธอเป็นเด็กอนามัยอยู่แล้ว อุตส่าห์หอบน้ำมาจากบ้านไม่ยอมกินน้ำแข็งในโรงอาหารเลย เห็นเธอเลือกอาหารกินแล้ว ก็ไม่ต้องสงสัยเลยว่าทำไมจึงรูปร่างอย่างนั้น แต่นายก็ชอบหุ่นนางแบบไม่ใช่หรือ ไม่ทราบว่าเล่าแค่นี้ นายจะจำเธอไต้หรือเปล่านั้น เพราะตั้งแต่จากกันเมื่อจบชั้น ม.3 แล้ว นายไม่เคยเจอกับเธอเลย ก็คนที่เคยโกรธนายอยู่ช้านานที่นายไปเล่าเรื่องคนถูกรถชนตายจนสมองกระจายผสมกับเลือดเหมือนกับน้ำหนองไหลออกมา จนเธอกินข้าวไม่ลง ใจล่ะ คราวนี้นายต้องจำเธอได้แน่ ๆ

ส่วนเจ้าเกียรติที่เป็นนักอาสาประจำโรงเรียน เขาอยากเรียนต่อวิทยาลัยพลศึกษา แต่พ่อของเขาไม่เห็นด้วย เพราะเดี๋ยวนี้มีครูตักงานอยู่เป็นจำนวนมาก พ่อของเขาอยากให้เรียนเกษตร เพื่อออกมาช่วยดูแลกิจการงานสวนแทนพ่อ ซึ่งก็ปรากฏว่าเพื่อนเราได้ทำชื่อเสียงให้โรงเรียนที่สอบเข้าได้ใน 10 อันดับแรก ไม่ขายหน้าโรงเรียนอื่น

นายคงจำยุพดีไต้ได้นะ เขามีลักษณะเฉพาะตัวที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลง คือชอบนั่งอยู่แถวหลัง และหยอกล้อคนโน้นคนนี้อยู่เป็นประจำ เวลาครูสอนก็ไม่ค่อยจะสนใจ ครองแชมป์การขอลอกการบ้านเพื่อนอยู่ตลอด ไม่ยอมให้ใครสบสิดิได้ ถ้าครูถามยายยุพดีแล้วละก็พวกเราเตรียมหัวเราะกันได้เลย นายรู้ไหม ยายคนนั้นแหละจะสอบเข้าเรียนครู เพราะแกกลัวจะสอบเข้าอย่างอื่นไม่ได้ และคิดว่าการเรียนครูนั้นใคร ๆ ก็เรียนได้ "เจ้าประคุณ" ขออย่าให้ญาติพี่น้องของกันเป็นลูกศิษย์ของยายยุพดีเลย

รายสุกห้ายนี้ายต้องสนใจแน่ ๆ แม่เพ็ญพักตร์ใจล่ะ เห็นว่าเป็นคนสวยก็เลยทำหึงจะพูดทีก็กลัวคอกพิกุลจะร่วงออกจากปาก คนอย่างเรา ๆ เธอไม่อยากพูดยุ้ยด้วยหรอก จะยิ้มแย้มแจ่มใสก็เฉพาะกับลูกคนรวย ๆ หรือนักดนตรีเด่นของโรงเรียนเท่านั้น คุณเธอดังปดิดานไว้แล้วว่าจะเป็นนักรบระชาสัมพันธ์ คงเหมาะกัคนสวย ๆ อย่างเธอ

เอาละนะแค่นี้ก่อนแล้วกันจะเขียนมาคุยใหม่ อย่าลืมส่งข่าวมาบ้างก็แล้วกัน

คิดถึงเพื่อนเสมอ

สุรัชย์

การประเมินผล

จากการซักถาม อภิปราย ในด้านความคิดเห็น และเหตุผลที่นักเรียนได้วิเคราะห์จากเนื้อเรื่อง

หลักในการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์

1. ศึกษาข้อมูลภายใน ได้แก่ การสำรวจตนเองด้านความสามารถต่าง ๆ ความสนใจและผลการเรียน เป็นต้น
 2. ศึกษาข้อมูลภายนอก ได้แก่ ข้อมูลด้านอาชีพ ลักษณะอาชีพต่าง ๆ คุณสมบัติของผู้สมัคร โอกาสในการได้รับการคัดเลือกเข้าทำงาน เป็นต้น
- สำหรับข้อมูล 2 ด้านนี้ ควรจะสอดคล้องกัน และนำมาใช้ในการพิจารณาเลือกทางเลือก เพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจต่อไป

แนวสรุป

1. ขณะนี้มีคนจำนวนมากที่เรียนจบแล้วไม่มีงานทำ เพราะสาขาที่เรียนนั้นไม่มีตำแหน่งงานรองรับ และไม่เคยวางแผนล่วงหน้าก่อนว่าเรียนสาขานั้นแล้ว จะไปทำอาชีพอะไร ดังเช่น สุรัชย์ในเรื่องนี้
2. การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จในการเรียนและการทำงานนั้น จำเป็นต้อง
 - 2.1 รู้จักตนเองอย่างดีว่า ตนมีความถนัด มีความสามารถ มีความสนใจ มีบุคลิกภาพ นิสัยใจคอ และฐานะอย่างไร จะได้เลือกสาขาเรียนและอาชีพที่เหมาะสมกับตน
 - 2.2 รู้ว่าการเรียน และการประกอบอาชีพนั้น ๆ มีลักษณะเป็นอย่างไร ต้องอาศัยปัจจัยอะไรบ้าง โอกาสการมีงานทำและความก้าวหน้าในอาชีพนั้นเป็นอย่างไร

2.3 เตรียมความพร้อมเพื่อสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในการศึกษา หรือประกอบอาชีพนั้น ๆ เช่น ถ้าอยากมีอาชีพเป็นช่างไฟฟ้า แต่ยังไม่อ่านคณิตศาสตร์ จะต้องปรับปรุงวิชาคณิตศาสตร์ให้ดีขึ้น รวมทั้งหาประสบการณ์พิเศษเกี่ยวกับอาชีพนั้น ๆ โดยการไปสมัครเป็นลูกมือฝึกงาน

2.4 ในการเรียนและประกอบอาชีพนั้น นอกจากความสามารถแล้ว นิยส่วนตัวก็มีความสำคัญมาก เช่น ความขยัน อดทน รับผิดชอบ เป็นต้น

ครั้งที่ 7

เวลา 1 คาบ

รู้จักทางเลือกที่มีอยู่

เรื่องที่ 6

การตัดสินใจของสมพงษ์

จุดประสงค์

1. นักเรียนบอกได้ว่าจะอะไรเป็นทางเลือกในการตัดสินใจ
2. นักเรียนบอกได้ว่ามีทางเลือกที่ทาง

วิธีการ

1. ครูแจกเอกสารเรื่อง "การตัดสินใจของสมพงษ์"
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่ม ช่วยกันหาว่าอะไรเป็นทางเลือกในการตัดสินใจบ้าง
3. ให้นักเรียนส่งตัวแทนของกลุ่มออกมา เสนอทางเลือกที่กลุ่มตนคิดไว้
4. ครูสรุปแล้วเฉลย พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลประกอบ

อุปกรณ์

เรื่อง การตัดสินใจของสมพงษ์

เรื่อง การตัดสินใจของสมพงษ์

สมพงษ์มีอาชีพเป็นครู และสอนหนังสือมาแล้ว 15 ปี เป็นบุคคลที่น่านับถือในสายตาของผู้ร่วมงาน และเขาสามารถจะประกอบอาชีพครูต่อไปได้อีกหลายปี ถึงแม้ว่างบประมาณและจำนวนครูในโรงเรียนลดลง อย่างไรก็ตาม สมพงษ์รู้สึกไม่ค่อยพอใจในงานที่ทำอยู่ และไม่ค่อยสนุกกับงานที่ทำ ดังนั้น สมพงษ์จึงต้องการจะหางานใหม่ทำ

วันต่อมา สมพงษ์ไปพบสมเกียรติซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของเขา และบอกสมเกียรติว่าเขากำลังพิจารณาอาชีพอื่นอีก 2 อาชีพ ที่เขาพอจะทำได้ และต้องการขอคำปรึกษาจากสมเกียรติในงานนั้น ก็คือ ธนาคารแห่งหนึ่งเสนองานให้แก่เขาโดยจะให้เขาคำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกประชาสัมพันธ์ธนาคาร ที่ธนาคารแห่งนั้นพี่ชายของสมพงษ์ก็ทำงานอยู่ และเป็นคนติดต่อประสานงานเพื่อให้สมพงษ์ได้เข้าทำงานในตำแหน่งนี้ สำหรับเงินเดือนก็ใกล้เคียงกับ

อาชีพครู แต่เป็นอาชีพที่ท้าทายความสามารถของเขา แต่ถ้าสมพงษ์ตกลงใจจะเข้ารับตำแหน่งนี้ เขาก็จะต้องไปประจำที่ต่างจังหวัด

ส่วนงานอีกอย่างหนึ่ง คือ การสอนที่มหาวิทยาลัย และทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาด้วย ซึ่งงานนี้สมพงษ์ชอบ เพราะเคยสอนนอกเวลามาแล้ว 5 ปี แต่ตอนนี้สมพงษ์ไม่แน่ใจว่าถ้าทำงานนี้เต็มเวลา เขาจะชอบหรือไม่ สมพงษ์จึงได้มาปรึกษาสมเกียรติและถามว่าเขาควรจะทำอย่างไร

แนวสรุป

ทางเลือกที่เป็นไปได้ ได้แก่

1. ประกอบอาชีพเดิมต่อไป
2. เป็นหัวหน้าแผนกประชาสัมพันธ์
3. สอนหนังสือที่มหาวิทยาลัย และเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของนิสิต

ความเป็นไปได้จะเป็นตัวบ่งบอกที่ดีที่สุด และดูจากความพึงพอใจประกอบแล้วนำมาจัดลำดับตามน้ำหนักความสำคัญ และความเหมาะสมที่สุด

ซึ่งทางเลือกที่ดีที่สุด คือ เป็นหัวหน้าแผนกประชาสัมพันธ์ เพราะเป็นงานที่มีเงินเดือนใกล้เคียงกับอาชีพเดิม เป็นงานที่สมพงษ์สนใจและอยากทำ เป็นงานที่ท้าทาย ไม่ควรทำอาชีพเดิม เพราะไม่อยากทำ ไม่สนุก และไม่พอใจที่จะทำ

การประเมินผล

ดูจากการซักถามนักเรียน และให้นักเรียนรายงานเกี่ยวกับ การพิจารณาว่าจะไรเป็นทางเลือกที่เป็นไปได้และเหมาะสมที่สุด

ครั้งที่ 8

ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

เรื่องที่ 7

เรื่องชีวิตของดวงใจ

จุดประสงค์

1. ให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจผลที่ได้จากทางเลือก เพื่อใช้ในการพิจารณาในการตัดสินใจ
2. บอกได้ว่าอะไรเป็นข้อดี และอะไรเป็นข้อเสีย

วิธีการ

1. ครูแจกเอกสารเรื่อง "ชีวิตของดวงใจ" ให้นักเรียน
2. ให้นักเรียนช่วยกันหาข้อดี และข้อเสียที่ได้จากเรื่อง
3. ครูสรุป ให้นักเรียนฟังว่า ในการเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ผลที่ได้จากการเลือกมีทั้งผลดีและผลเสีย ซึ่งถ้านักเรียนรู้จักพิจารณาและลองชั่งน้ำหนักดูว่า ทางเลือกใดที่มีผลดี มากกว่าผลเสีย และทำให้นักเรียนพึงพอใจมากกว่า ก็ควรเลือกทาง 'เลือกนั้น' โดยยกตัวอย่างทางเลือกและผลที่ได้จากเรื่องของดวงใจ มาอธิบายประกอบ

เรื่อง ชีวิตของดวงใจ

ดวงใจกำลังเรียนอยู่ชั้น ม.6 และต้องเลือกเรียนต่อในตอนปลายปี ดวงใจมีรูปร่างบอบบาง เป็นหวัดและเป็นลมบ่อย ๆ พ่อและแม่ของดวงใจต้องการให้เธอเรียนพยาบาล นักเรียนพยาบาลจะต้องเข้าอยู่หอพัก ต้องเข้าเวรดูแลคนไข้ในตอนกลางคืน แต่อาชีพนี้สามารถหารายได้พิเศษจากการเฝ้าไข้ ตามปกติ ดวงใจเป็นเด็กเรียบร้อย ชอบทำอาหารและขนม ซึ่งฝีมือของเธอก็เป็นที่ยอมรับในบรรดาเพื่อน ๆ และครูที่สอนก็ยังเคยแนะนำว่า ดวงใจน่าจะเรียนคหกรรม เพราะมีความถนัดในด้านโภชนาการ และตัวเธอเองก็ชอบทำอาหาร

ถ้านักเรียนเป็นดวงใจ จะตัดสินใจอย่างไร

(สรุปนักเรียนควรเลือกอาชีพหัตถกรรม เพราะเหมาะสมและมีผลดีมากกว่าผลเสีย)

<u>ผลดีที่ได้จากทางเลือก</u>	<u>ผลเสียที่ได้จากทางเลือก</u>
<u>อาชีพพยาบาล</u>	<u>อาชีพพยาบาล</u>
1. มีโอกาสหารายได้พิเศษ 2. พ่อแม่พอใจ	1. สุขภาพไม่ดี ไม่แข็งแรงไม่เหมาะกับอาชีพนี้
<u>อาชีพหัตถกรรม</u>	2. ต้องไปอยู่หอพัก 3. ต้องดูแลคนไข้ในเวลากลางคืน ต้องอดนอน
1. มีความถนัดหัตถกรรมย่อมทำได้ดี 2. เหมาะสมกับความสามารถ 3. มีความพอใจในอาชีพ	<u>อาชีพหัตถกรรม</u>
	1. ในสายตากันทั่วไป มีเกียรติ น้อยกว่าอาชีพพยาบาล

การประเมินผล

ประเมินจากการอธิบายของนักเรียนเกี่ยวกับผลที่ได้จากทางเลือก รู้จักชั่งน้ำหนัก ระหว่างผลดีกับผลเสีย

ครั้งที่ 9

เวลา 1 คาบ

การตัดสินใจเลือกทางเลือกเรื่องที่ 8

ครูนิมิตร

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเห็นผลเสียของการตัดสินใจที่ไม่เหมาะสม
2. ครูแบ่งกลุ่มและให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่นำมา

วิธีการ

1. ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ
2. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น เปรียบการอภิปรายต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์
3. ครูสรุปให้ฟัง

อุปกรณ์

เรื่อง ครูนิมิตร

เรื่อง ครูนิมิตร

นิมิตรเป็นนักเรียนที่เรียนดี พ่อแม่มีอาชีพค้าขาย มีรายได้พอเลี้ยงตัวได้ ส่งเสียให้นิมิตรซึ่งเป็นลูกชายคนเดียวเรียนหนังสือ นิมิตรเป็นคนสูงใหญ่กว่าเพื่อน ๆ ในวัยเดียวกัน เขาได้รับคัดเลือกให้เป็นหัวหน้าชั้นมาตลอด เสียแต่เขามีนิสัย มุทะลุ ใจร้อน ไม่ชอบให้ใครมาดุถูกเหยียดหยาม ใครถามชกแซกไม่ได้ บ่อยครั้งที่เพื่อนขอให้อธิบายการบ้าน นิมิตรก็ยื่นสมุดให้เพื่อนไปลอก นิมิตรเคยถูกภาคทัณฑ์ด้วยสาเหตุทะเลาะวิวาทกับเพื่อนด้วย

เมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อน ๆ แนะนำให้เขาเรียนครูในวิทยาลัยครู โดยให้เหตุผลว่า เรียนแค่สองปีก็ออกมาทำงานหาเงินได้ แล้วค่อยลาศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งนิมิตรก็เห็นด้วย ใจจริงแล้ว นิมิตรชอบอาชีพช่างยนต์ ชอบประกอบและซ่อมเครื่องยนต์ ครูที่สอนนิมิตรเคยชมว่า นิมิตรมีพรสวรรค์ในด้านการซ่อมเครื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ในโรงเรียน

เมื่อเรียนจบวิทยาลัยครู นิมิตรสอบบรรจุเป็นครูในโรงเรียนประจำจังหวัด เพราะรูปร่างสูงใหญ่ ครูใหญ่จึงแต่งตั้งให้ครูนิมิตรเป็นครูปกครอง เด็กนักเรียนกลัวครูนิมิตรมาก เพราะนอกจากจะดุแล้ว ยังพูดจาแข็งกระด้างกับนักเรียน เช่น "อะไรกันแค่นี้ก็ 모르เรื่อง ไปไถนาแทนเจ้าหยุดดีกว่ามั้ง ชี้เกียสให้ฟัง" ครูใหญ่เคยเตือนครูนิมิตรหลายครั้งแล้วในวันหนึ่งขณะที่นักเรียนเคารพธงชาติ ครูนิมิตรเดินตรวจความเรียบร้อยของนักเรียนทุกแถว แล้วหยุดยืนตรงหน้า สุชาติ เพื่อดูว่าสุชาติแต่งกายผิดระเบียบ สายตาครูนิมิตรหยุดอยู่ที่รองเท้าที่สุชาติสวม "เธอใส่รองเท้าหนังห่านเขียวหรือ มันจะมากไปแล้ว เงินทองก็ยังไม่ให้" ซึ่งสุชาติก็ได้ตอบทันควันว่า "ผมไม่ได้ทำผิดตรงไหนครับ ผมมีเงินซื้อ" เท่านั้นเอง ครูนิมิตรก็ผลักรอกของสุชาติจนเข้ล้มลงไปแล้วชกสุชาติจนเลือดกำเดาไหล ขณะที่จู่เข้าอีก ครูใหญ่และเพื่อนก็ปราดเข้าจับแขนครูนิมิตร สุชาติจึงได้โอกาสเข้าชกต่อยครูนิมิตรบ้าง แต่แล้วทั้งคู่ก็ถูกจับแยกออกจากกันไปคนละทาง อย่างไรก็ตามตั้งแต่ครูนิมิตรได้บรรจุเป็นครู เขาสอนหนังสือได้ไม่ดี เพราะไม่ชอบสอน ประกอบกับบุคลิกภาพก็ไม่เหมาะสมที่จะเป็นครู เพราะไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ หลังจากที่ได้มีเรื่องชกต่อยกับสุชาติแล้ว ครูนิมิตรก็ยังมีเรื่องวิวาทกับนักเรียนคนอื่น ๆ อีกเสมอมา ในที่สุดครูนิมิตรได้ตัดสินใจลาออกจากการเป็นครู

แนวสรุป

1. เรื่องนี้ต้องการจะเสนอให้เห็นตัวอย่าง การตัดสินใจที่ผิดพลาดว่า ถ้าหากบุคคลใดตัดสินใจผิด ในการเลือกประกอบอาชีพ หรือทำหน้าที่ที่ไม่เหมาะสมกับบุคลิกภาพนิสัยใจคอ ความถนัด และความสนใจที่แท้จริงของตนแล้ว จะก่อให้เกิดผลเสียหาย ทั้งแก่ตนเองและผู้เกี่ยวข้อง ดังเช่น ครูนิมิตรในเรื่อง
2. เหตุการณ์อันเป็นปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นตัวอย่างให้นักเรียนรู้จักวิเคราะห์ตั้งแต่รวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ รู้จักทางเลือกว่าอะไรบ้าง ซึ่งนักพิจารณาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก แล้วจึงตัดสินใจในที่สุด

ประเมินผล

พิจารณาเหตุผลในการอภิปราย คือนักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร เข้าใจหลักการ
ในการตัดสินใจได้ดีเพียงใด

ครั้งที่ 10

เวลา 1 คาบ

สรุปขั้นตอนการตัดสินใจเลือกอาชีพขั้นที่ 1 - 2เรื่องที่ 9

การตัดสินใจเลือกอาชีพของกานดา

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถระบุปัญหาจากสถานการณ์ได้
2. นักเรียนสามารถรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกอาชีพได้

วิธีการ

1. ครูแจกเอกสารเรื่อง "การตัดสินใจเลือกอาชีพของกานดา" ให้นักเรียนอ่าน แล้วให้แสดงบทบาทสมมติ
2. ให้นักเรียนเสนอว่า อะไรคือปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ โดยครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบทีละคน
3. ครูแบ่งกลุ่มให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ
4. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปเกี่ยวกับปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

เรื่อง การตัดสินใจเลือกอาชีพของกานดา

เมื่อเอ่ยถึงกานดา ไม่มีใครในโรงเรียนที่จะไม่รู้จักเธอ เธอเป็นคนช่างพูดช่างคุย หน้าตาก็ยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เป็นนิจ ไม่ละเลยที่จะช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อมีโอกาส ความมั่นใจของเธอ ทำให้เป็นที่รักใคร่ของเพื่อนฝูง และครูบาอาจารย์ทุกคน โดยไม่มีใครรังเกียจในฐานะความเป็นอยู่ที่ค่อนข้างยากจนของเธอ ตลอดเวลา 3 ปี ที่เธออยู่ในโรงเรียนมัธยมแห่งนี้ เธอทำขนมเล็ก ๆ น้อย ๆ ใส่ถุงมาขายเสมอ ทั้งนี้เพราะเธอชอบทำอาหารและขนมอยู่แล้ว

ประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งก็เพื่อช่วยลดภาระของพ่อแม่ที่ต้องเลี้ยงดูน้อง ๆ ในวัยเรียน อีก 2 คน ช่วงที่กานดามีความลำบากใจมากที่สุด คือ การตัดสินใจเลือกทางเดินของเธอ

เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเธอจำเป็นต้องเลือกเรียนในอาชีพที่ใช้เงินและใช้เวลาน้อยที่สุด เมื่อปรึกษาเพื่อน ๆ ก็ได้รับคำแนะนำมากมาย

"เรียนครูซี เธอชอบไม้ไผ่หรือ" จินดาพูด

"แต่ต้องเรียนจนจบ ม.6 นะ จะไหวหรือ เรียนอีกตั้ง 3 ปี ใช้เงินไม้ไผ่น้อย"

สุปรดาชักขึ้น

"ถ้าฉันไปเรียนพยาบาลกับฉันดีกว่า หน้าตารับแขกอย่างเธอคงเป็นขวัญใจคนใช้แน่นอน แถมเรียนโดยไม่ต้องใช้เงินด้วย เขามีทุนให้ เพียงแต่เธอต้องเรียนที่นี้อีก 3 ปี ฉันว่าเธอขอทุนของโรงเรียนก็คงได้ เธอเรียนเก่งออก ความประพฤติดี" ลีลาให้คำแนะนำบ้าง

"แต่ฉันไม่ชอบกลิ่นไอโรงพยาบาลเลย เข้าไปแล้วรู้สึกหายใจไม่ออก เห็นคนไข้แล้วก็หดหู่ใจ กงยืมไม่ออกหรอก" กานดาพูดขึ้น และกล่าวต่อว่า

"ฉันอาจเรียนศกกรรมที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาที่นี้ก็ได้อีก ไม่ต้องไปเรียนจังหวัดอื่น ฉันชอบทำอาหารอยู่เหมือนกัน"

"โอ๊ย เธอจะเป็นแม่ค้าหรือนี้ ไหนว่าอยากทำราชภัฏล่ะ จินดาโววายขึ้น ซึ่งกานดาให้เหตุผลว่า ถ้าจบอาชีวศึกษาแล้วค่อยสมัครเรียนมหาวิทยาลัยรามคำแหง หรือมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชภายหลัง เพราะระหว่างที่เรียนอาชีวศึกษาจะได้ทำขนมให้น้องนำไปขายที่โรงเรียนเป็นการหารายได้เพิ่มเติม ซึ่งก็ไม่มีผู้ใดคัดค้าน

เมื่อเรียนจบ กานดาก็ทำขนมขายที่หน้าโรงเรียนเทศบาลแห่งหนึ่ง ซึ่งก็ขายดิบขายดี เพราะบริเวณนั้นมีขนมขายน้อย ประกอบกับความมีอัธยาศัยช่างพูดช่างคุย และความช่างประคิณประคองของเธอ ทำให้ขนมของเธอคุบแปลก และน่ารับประทานกว่าที่อื่น ไม่ว่าจะเป็นห่ออะไรก็ชนิดที่ขายหมดทุกวัน เมื่อมีทุนมากขึ้นกานดาก็ไปเช่าบ้านในโรงเรียนแห่งนั้นทำเป็นร้านอาหาร กิตติศัพท์ "ร้านอาหารกานดา" ได้รับการเล่าขานปากต่อปากถึงความสะอาดสะอ้านของร้าน ของภาชนะเครื่องใช้ การบริการและนิสัยใจคอของเจ้าของร้าน รวมทั้งรสชาติของอาหาร จึงทำให้กิจการร้านอาหารของเธอเจริญขึ้น เมื่อมีเงินเก็บมากขึ้น กานดาก็ไปเช่าตึกเปิดร้านอาหารให้ใหญ่ขึ้น ฐานะของเธอต่างกับเก่าก่อนเหมือนพลิกหน้ามือเป็นหลังมือ

และแล้วงานก็สิ้นสุดเพื่อฉลองความเป็นมัตติในรุ่นของเธอก็มาถึง กานดาเป็นผู้รับจัดอาหารให้ในงานเลี้ยงและได้มาร่วมแสดงความยินดีกับความสำเร็จในการศึกษาของเพื่อน ๆ ด้วย ในขณะที่เดียวกันเพื่อน ๆ ต่างก็แสดงความยินดีและชื่นชมในความสำเร็จของเธอ

"เดี๋ยวนี้ เขาไม่เป็นการดาคนเก่าแล้ว เขาเป็นเจ้าแก่น้อยแล้ว อย่าลืมเรากี่แล้วกันนะ" เพื่อน ๆ สัพยอก กานดาภาคภูมิใจในตัวเองมากที่ตัดสินใจถูก ถ้าเธอเรียนจบตามที่หวังไว้ ตอนนี้อาจยังไม่ถึงงานทำเหมือนเพื่อนเธออีกหลาย ๆ คนก็เป็นได้

ครั้งที่ 11

เวลา 1 คาบ

สรุปขั้นตอนการตัดสินใจเลือกอาชีพชั้นที่ 3 - 5

เรื่องที่ 10

การตัดสินใจเลือกอาชีพของกานดา

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถระบุทางเลือกได้ว่ามีกี่ทาง อะไรบ้าง
2. นักเรียนสามารถบอกข้อดีและข้อเสียของแต่ละทาง เลือกได้
3. นักเรียนสามารถบอกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในการตัดสินใจเลือกอาชีพได้

วิธีการ

1. ครูแบ่งกลุ่มให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเรื่อง "การตัดสินใจเลือกอาชีพของกานดา"
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย แล้วส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นว่า ทางเลือกมีกี่ทาง อะไรบ้าง
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นว่า อะไรเป็นข้อดีและข้อเสียของแต่ละทาง เลือก
4. ให้นักเรียนพิจารณาทาง เลือกที่เหมาะสมที่สุดในการตัดสินใจเลือกอาชีพ
5. ให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับ ทางเลือก ข้อดี ข้อเสีย ของแต่ละทาง เลือก และทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในการเลือกอาชีพ

การประเมินผล

จากการอภิปรายของนักเรียนและจากการให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับขั้นตอนการตัดสินใจเลือกอาชีพชั้นที่ 3 - 5 โดยซักถามทีละคน

สรุปขั้นตอนการตัดสินใจเลือกอาชีพขั้นที่ 1 - 5เรื่องที่ 11

การวิเคราะห์สถานการณ์เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถระบุปัญหาได้ว่าเป็นอะไร
2. นักเรียนสามารถรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกอาชีพได้
3. นักเรียนสามารถระบุทางเลือกได้ว่ามีกี่ทาง อะไรบ้าง
4. นักเรียนสามารถบอกข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกได้
5. นักเรียนสามารถบอกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในการตัดสินใจเลือกอาชีพได้

วิธีการ

1. ให้นักเรียนวิเคราะห์สถานการณ์ของนักเรียนเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพตามลำดับจากขั้นตอนที่ 1 - 5 โดยให้นักเรียนเขียนเป็นรายงานส่ง
2. ครูสรุปเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ

การประเมินผล

พิจารณาจากการให้นักเรียนวิเคราะห์สถานการณ์ของนักเรียน รวมทั้งจากการซักถามนักเรียน และจากการให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย

โปรแกรมการสอนแบบปกติเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ

การสอนแบบปกติเรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ ประกอบด้วย หัวข้อต่าง ๆ
9 หัวข้อ 12 ครั้ง ใช้เวลา 12 คาบ คาบละ 50 นาที ดังแสดงไว้ในตาราง ดังนี้

				เวลา (คาบ)	
1	การปฐมนิเทศ	ปฐมนิเทศ	1. สร้างความคุ้นเคยโดยให้นักเรียนทำความรู้จักกัน มีการแนะนำตัว 2. อธิบายให้นักเรียนทราบถึงวิธีการสอนแบบปกติเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ	1. เพื่อให้นักเรียนคุ้นเคยกัน 2. เพื่อให้นักเรียนทราบลักษณะของการสอนแบบปกติ	1
2	การเข้าใจตนเอง	ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคลิภาพกับอาชีพ	1. ครอบรยายเกี่ยวกับลักษณะบุคลิภาพ 6 ลักษณะ 2. ครูซักถามนักเรียนเพื่อความเข้าใจในเรื่องลักษณะบุคลิภาพที่สอดคล้องกับอาชีพ	1. นักเรียนบอกได้ว่าอาชีพแต่ละอาชีพต้องการคนที่มีลักษณะบุคลิภาพเฉพาะอย่างได้	

เวลา

(คาบ)

3-4 การเข้าใจ อาชีพ	โลกกว้าง ทางอาชีพ	1. ครูบรรยายเกี่ยวกับลักษณะ อาชีพต่าง ๆ ข้อมูลในคำ ตลาดแรงงาน ตำแหน่ง งานต่าง ๆ 2. ชี้แจงในด้านแนวโน้มของ อาชีพในปัจจุบันและ อนาคต 3. บอกแหล่งที่นักเรียน สามารถไปหาข้อมูลใน ด้านอาชีพ 4. เปิดโอกาสให้นักเรียน ซักถาม	1. เพื่อให้นักเรียนได้รู้จัก และเข้าใจลักษณะ ของอาชีพ ข้อมูล เกี่ยวกับอาชีพ ตลอด จนคุณสมบัติของผู้ที่ จะเข้าทำงานและ โอกาสก้าวหน้าในการ ทำงาน 2. เพื่อเป็นแนวทางใน การนำไปใช้ประกอบ ในการตัดสินใจเลือก อาชีพ	1
------------------------	----------------------	--	---	---

ครั้งที่ 5 - 12 เป็นการสอนเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ

5 ปัญหาที่จะ ต้องตัดสินใจ	เรื่องของ มานะ	1. ครูอ่านเรื่องของมานะให้ นักเรียนฟัง 2. ครูเฉลยว่าจะอะไรคือ ปัญหาที่จะต้อง ตัดสินใจ 3. ครูชี้แจงและสรุปเกี่ยวกับ ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ 4. เปิดโอกาสให้นักเรียน ซักถาม	1. นักเรียนบอกได้ว่า ปัญหาที่จะต้อง ตัดสินใจคืออะไร	1
------------------------------	-------------------	--	---	---

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วิธีการ	จุดประสงค์	เวลา (คาบ)
6	การรวบรวม ข้อมูลที่เป็น ประโยชน์	ทำโดยไม่ คิด จะผิด มหันต์	1. ครูเล่าเรื่อง "ทำโดยไม่ คิด จะผิดมหันต์" ให้ นักเรียนฟัง 2. ครูอธิบายถึงข้อผิดพลาด ที่ไม่มีการรวบรวมข้อมูล ให้นักเรียนเข้าใจ 3. ครูอธิบายหลักในการ รวบรวมข้อมูลที่ต้อง ว่ามี 2 แบบคือข้อมูลจาก ตนเอง และข้อมูลด้านอาชีพ	1. ให้นักเรียนรู้และ เข้าใจว่าข้อมูลที่ เป็นประโยชน์มี อะไรบ้าง	1
7	รู้จักทางเลือก ที่มีอยู่	การตัดสินใจของ สมพงษ์	1. ครูเล่าเรื่อง "การตัดสินใจ ของสมพงษ์" ให้นักเรียน ฟัง 2. ครูสรุปว่าทางเลือกมีที่ทาง อะไรบ้าง	1. นักเรียนบอกได้ว่า อะไรเป็นทางเลือก ที่มีอยู่	1
8	ข้อดีและ ข้อเสียของ แต่ละ ทาง เลือก	ชีวิตของ ดวงใจ	1. ครูเล่าเรื่อง "ชีวิตของ ดวงใจ" ให้นักเรียนฟัง 2. ครูอธิบายและสรุปข้อดี และข้อเสียของแต่ละทาง เลือกจากเนื้อเรื่อง 3. เปิดโอกาสให้นักเรียน ซักถาม	1. ให้นักเรียนเข้าใจสิ่ง ที่เป็นผลที่ได้จากทาง เลือก 2. นักเรียนบอกได้ว่าอะไร เป็นข้อดีและข้อเสียของ แต่ละทาง เลือก	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วิธีการ	จุดประสงค์	เวลา (คาบ)
9	การตัดสินใจเลือก เลือก	ครูนิมิตร	1. ครูเล่าเรื่อง "ครูนิมิตร" ให้นักเรียนฟัง 2. ครูอธิบายให้นักเรียน เข้าใจเกี่ยวกับการ ตัดสินใจที่ต้อง 3. เปิดโอกาสให้นักเรียน ซักถาม	1. เพื่อให้นักเรียนเห็นผล เสียของการตัดสินใจ ที่ไม่เหมาะสม 2. นักเรียนบอกได้ถึง สาเหตุของการ ตัดสินใจที่ไม่เหมาะสม	1
10	สรุปขั้นตอนการ ตัดสินใจเลือก อาชีพชั้นที่ 1-2 : 1. ปัญหาที่จะ ต้องตัดสินใจ 2. การ รวบรวม ข้อมูลที่เป็น ประโยชน์	การตัดสินใจเลือก อาชีพของ กานดา	1. ครูเล่าเรื่อง "การตัดสินใจ เลือกอาชีพของกานดา" ให้นักเรียนฟัง 2. ครูสรุปว่าอะไรคือปัญหา ที่จะต้องตัดสินใจของ กานดา 3. ครูอธิบายและสรุปเกี่ยวกับ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ใน การตัดสินใจเลือกอาชีพ	1. นักเรียนสามารถระบุ ปัญหาจากสถานการณ์ ได้ 2. นักเรียนสามารถ รวบรวมข้อมูลที่เป็น ประโยชน์ในการ ตัดสินใจเลือกอาชีพ ได้	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วิธีการ	จุดประสงค์	เวลา (คาบ)
11	สรุปขั้นตอนการตัดสินใจเลือกอาชีพชั้นที่ 3-5 : 3. รู้จักทางเลือกที่มีอยู่ 4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก 5. การตัดสินใจเลือกทางเลือก	การตัดสินใจเลือกอาชีพของกานดา	1. ครูอธิบายและสรุปทางเลือกทั้งหมดที่มีอยู่ในเนื้อเรื่อง 2. ครูอธิบายเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก 3. ครูสรุปว่าอะไรเป็นทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในการตัดสินใจเลือกอาชีพของกานดา	1. นักเรียนสามารถระบุทางเลือกได้ว่ามีกี่ทาง อะไรบ้าง 2. นักเรียนสามารถบอกข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกได้ 3. นักเรียนสามารถบอกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในการตัดสินใจเลือกอาชีพได้	1
12	สรุปขั้นตอนการตัดสินใจเลือกอาชีพชั้นที่ 1-5 : 1. ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ 2. การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์	การสรุปขั้นตอนการตัดสินใจเลือกอาชีพ	1. ครูสรุปขั้นตอนเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพจากขั้นตอนที่ 1-5 2. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับขั้นตอนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน	1. นักเรียนสามารถระบุปัญหาได้ว่า กี่อะไร 2. นักเรียนสามารถรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกอาชีพได้ 3. นักเรียนสามารถระบุทางเลือกได้ว่ามีกี่ทาง อะไรบ้าง	1

ครั้งที่	หัวข้อ	เรื่อง	วิธีการ	จุดประสงค์	เวลา (คาบ)
	3 รู้จักทางเลือก ที่มีอยู่ 4. ข้อดีและข้อเสีย ของแต่ละทาง เลือก 5. การตัดสินใจ เลือก ทางเลือก			4. นักเรียนสามารถบอก ข้อดีและข้อเสียของ แต่ละทางเลือกได้ 5. นักเรียนสามารถบอก ทางเลือกที่เหมาะสม ที่สุดในการตัดสินใจ เลือกอาชีพได้	

ครั้งที่ 1

เวลา 1 คาบ

ปฐมนิเทศ

สร้างความคุ้นเคยและเข้าใจเกี่ยวกับการสอนแบบปกติ เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ นักเรียนคุ้นเคยกัน
2. เพื่อให้ นักเรียนทราบลักษณะของการสอนแบบปกติ เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ

วิธีการ

1. ครูสร้างความคุ้นเคยโดยให้นักเรียนทำความรู้จักกัน มีการแนะนำตัว
2. ครูอธิบายให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับการสอน เรื่องการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ครั้งที่ 2

เวลา 1 คาบ

การเข้าใจตนเอง

เรื่องที่ 2

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคลิกภาพกับอาชีพ

จุดประสงค์

นักเรียนบอกได้ว่าอาชีพแต่ละอาชีพต้องการคนที่มีลักษณะ บุคลิกภาพ
เฉพาะอย่าง

วิธีการ

1. ครูบรรยายเกี่ยวกับลักษณะบุคลิกภาพ 6 ลักษณะ ได้แก่
ลักษณะยิ้มฉ่ำ, ลักษณะสัจจะ, ลักษณะสืบสวน, ลักษณะเกิลปิ่น,
ลักษณะคล่องสังคม, ลักษณะ เก่งกล้า
2. ครูซักถามนักเรียนเพื่อดูความเข้าใจในเรื่องลักษณะบุคลิกภาพที่
สอดคล้องกับอาชีพ เช่น ถามนักเรียนว่าผู้ที่มีความสนใจในด้าน
การแสดง สามารถแสดงละครได้ จักอยู่ในลักษณะบุคลิกภาพ
แบบใด
3. ครูสรุปเกี่ยวกับลักษณะบุคลิกภาพทั้ง 6 ลักษณะ เพื่อให้ นักเรียน
ทราบว่า บุคคลสามารถแยกประเภทได้ตามลักษณะบุคลิกภาพ
ซึ่งจะบอกลักษณะของบุคคลที่แสดงความสามารถในการทำสิ่งต่าง ๆ

การประเมินผล

จากการที่ครูซักถาม และนักเรียนบอกได้ว่านักเรียนมีบุคลิกภาพลักษณะใด
และควรประกอบอาชีพอะไร

ครั้งที่ 3 - 4

การเข้าใจอาชีพ

เรื่องที่ 3

โลกกว้างทางอาชีพ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจลักษณะอาชีพ ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ตลอดจนคุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพและโอกาสก้าวหน้า
2. เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

วิธีการ

1. กรูปรายเกี่ยวกับลักษณะอาชีพต่าง ๆ ข้อมูลด้านตลาดแรงงาน ตำแหน่งงานต่าง ๆ
2. กรู๊แข็งแรงเกี่ยวกับแนวโน้มของการประกอบอาชีพในปัจจุบันและอนาคต
3. กรูบอกแหล่งที่นักเรียนสามารถไปหาข้อมูลในด้านอาชีพ
4. กรูสรุปเกี่ยวกับลักษณะอาชีพประเภทต่าง ๆ ตำแหน่งงาน แนวโน้มในการประกอบอาชีพในปัจจุบันและอนาคต
5. กรูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

การประเมินผล

จากการซักถามนักเรียนเกี่ยวกับความเข้าใจในด้านอาชีพ ตลอดจนแนวทางในด้านการเลือกอาชีพ

ครั้งที่ 5

เวลา 1 คาบ

ปัญหาที่ต้องตัดสินใจเรื่องที่ 4

เรื่องของมานพ

จุดประสงค์

1. นักเรียนบอกได้ว่าปัญหาที่ต้องตัดสินใจคืออะไร

วิธีการ

1. ครูเล่า "เรื่องของมานพ" ให้นักเรียนฟัง (เนื้อหาเช่นเดียวกับเรื่องที่ 4 ในชุดการแนะแนวอาชีพ)
2. ครูเฉลยว่าอะไรคือปัญหาที่ต้องตัดสินใจ
3. ครูชี้แจงและสรุปเกี่ยวกับปัญหาที่ต้องตัดสินใจ
4. เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

การประเมินผล

พิจารณาความเข้าใจของนักเรียนจากการซักถามและการให้เหตุผลของนักเรียน

ครั้งที่ 6

เวลา 1 คาบ

การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์

เรื่องที่ 5

ทำโดยไม่คิด จะผิคมหันต์

จุดประสงค์

1. ให้นักเรียนบอกได้ว่าข้อมูลที่เป็นประโยชน์มีอะไรบ้าง

วิธีการ

1. ครูเล่าเรื่อง "ทำโดยไม่คิด จะผิคมหันต์" ให้นักเรียนฟัง
(เนื้อหาเช่นเดียวกับเรื่องที่ 5 ในชุดการแนะแนวอาชีพ)
2. ครูอธิบายถึงข้อผิดพลาดที่ไม่มีการรวบรวมข้อมูลให้นักเรียนเข้าใจ
3. ครูอธิบายหลักในการรวบรวมข้อมูลที่ต้องควรมี 2 แบบคือ
ข้อมูลจากตนเอง และข้อมูลด้านอาชีพ
4. ครูสรุปเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์

การประเมินผล

ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับความเข้าใจในการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ว่าเป็นอย่างไร

ครั้งที่ 7

เวลา 1 คาบ

รู้จักทางเลือกที่มีอยู่

เรื่องที่ 6

การตัดสินใจของสมพงษ์

จุดประสงค์

1. นักเรียนบอกได้ว่าอะไรเป็นทางเลือกที่มีอยู่

วิธีการ

1. ครูเล่าเรื่อง "การตัดสินใจของสมพงษ์" ให้นักเรียนฟัง
(เนื้อหาเช่นเดียวกับเรื่องที่ 6 ในชุดการแนะแนวอาชีพ)
2. ครูสรุปว่าทางเลือกมีกี่ทาง อะไรบ้าง
3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

การประเมินผล

จากการซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการพิจารณาว่าอะไรเป็นทางเลือกที่เป็นไปได้และเหมาะสมที่สุด

ครั้งที่ 8

เวลา 1 คาบ

ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

เรื่องที่ 7

เรื่องชีวิตของดวงใจ

จุดประสงค์

1. ให้นักเรียนเข้าใจสิ่งที่เป็นผลดีที่ได้จากทางเลือก
2. นักเรียนบอกได้ว่าอะไรเป็นข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก

วิธีการ

1. ครูเล่าเรื่อง "ชีวิตของดวงใจ" ให้นักเรียนฟัง
(เนื้อหาเช่นเดียวกับเรื่องที่ 7 ในชุดการแนะแนวอาชีพ)
2. ครูอธิบายและสรุปข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกจากเนื้อเรื่อง
3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

การประเมินผล

จากการซักถามนักเรียน ดูว่านักเรียนเข้าใจและรู้จักชั่งน้ำหนักระหว่างข้อดีกับข้อเสียจากทางเลือก

ครั้งที่ 9

เวลา 1 คาบ

การตัดสินใจเลือกทางเลือก

เรื่องที่ 8

ครูนิมิตร

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเห็นผลเสียของการตัดสินใจที่ไม่เหมาะสม
2. นักเรียนบอกได้ถึงสาเหตุของการตัดสินใจที่ไม่เหมาะสม

วิธีการ

1. ครูเล่าเรื่อง "ครูนิมิตร" ให้นักเรียนฟัง
(เนื้อหาเช่นเดียวกับเรื่องที่ 8 ในชุดการแนะแนวอาชีพ)
2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับการตัดสินใจที่ถูกต้อง
3. ครูสรุปเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกทางเลือก
4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

การประเมินผล

พิจารณาจากการซักถามนักเรียน ว่านักเรียนเข้าใจได้ดีเพียงใด

ครั้งที่ 10

เวลา 1 คาบ

สรุปขั้นตอนการตัดสินใจเลือกอาชีพขั้นที่ 1 - 2เรื่องที่ 9

การตัดสินใจเลือกอาชีพของกานดา

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถระบุปัญหาจากสถานการณ์ได้
2. นักเรียนสามารถรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกอาชีพได้

วิธีการ

1. ครูเล่าเรื่อง "การตัดสินใจเลือกอาชีพของกานดา" ให้นักเรียนฟัง (เนื้อหาเช่นเดียวกับเรื่องที่ 9 ในชุดการแนะแนวอาชีพ)
2. ครูสรุปว่าอะไรคือปัญหาที่จะต้องตัดสินใจของกานดา
3. ครูอธิบายเกี่ยวกับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ
4. ครูสรุปเกี่ยวกับปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ และการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์
5. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

การประเมินผล

พิจารณาจากการซักถามนักเรียน

ครั้งที่ 11

เวลา 1 คาบ

สรุปขั้นตอนการตัดสินใจเลือกอาชีพชั้นที่ 3 - 5

เรื่องที่ 10

การตัดสินใจเลือกอาชีพของกานดา

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถระบุทางเลือกได้ว่ามีกี่ทาง อะไรบ้าง
2. นักเรียนสามารถบอกข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกได้
3. นักเรียนสามารถบอกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในการตัดสินใจเลือกอาชีพได้

วิธีการ

1. ครูอธิบายและสรุปทางเลือกทั้งหมดที่มีในเนื้อเรื่อง
2. ครูอธิบายเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก
3. ครูสรุปว่าอะไรเป็นทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในการตัดสินใจเลือกอาชีพของกานดา
4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม

การประเมินผล

พิจารณาจากการซักถามนักเรียน

ครั้งที่ 12

เวลา 1 คาบ

สรุปขั้นตอนการตัดสินใจเลือกอาชีพชั้นที่ 1 - 5

เรื่องที่ 11

การสรุปขั้นตอนการตัดสินใจเลือกอาชีพ

จุดประสงค์

1. นักเรียนสามารถระบุปัญหาได้ว่าเป็นอะไร
2. นักเรียนสามารถรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ในการตัดสินใจเลือกอาชีพได้
3. นักเรียนสามารถระบุทางเลือกได้ว่ามีกี่ทาง อะไรบ้าง
4. นักเรียนสามารถบอกข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกได้
5. นักเรียนสามารถบอกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในกรณีตัดสินใจเลือกอาชีพได้

วิธีการ

1. ครูสรุปขั้นตอนเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพจากขั้นตอนที่ 1 - 5
2. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับขั้นตอนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียน

การประเมินผล

จากการซักถามนักเรียน

แบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ

โปรดอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วพิจารณาตามความเห็นของนักเรียนว่า ถ้า นักเรียนอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าวต่อไปนี้ นักเรียนจะมีการตัดสินใจอย่างไร สำหรับการตัดสินใจนั้นจะประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้

1. ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ
2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์
3. ทางเลือกที่มีอยู่
4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก
5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือก

สำหรับการตอบให้นักเรียนตอบให้ครบทั้ง 5 ขั้นตอน

ตัวอย่างสถานการณ์

ธีรพลกำลังอยู่ในช่วงที่จะตัดสินใจว่าจะเรียนต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ ธีรพลมีผลการเรียนค่อนข้างดี สามารถเรียนต่อในชั้น ม.4 ได้ แต่เขาก็สนใจอาชีพช่างไม้ และต้องการหาประสบการณ์ ในช่วงปิดเทอมจึงไปขอฝึกงานในร้านทำเฟอร์นิเจอร์ ซึ่งทำให้พบว่าเขามีความสามารถในด้านช่างไม้พอสมควร ถ้าได้เรียนและฝึกฝนอย่างจริงจังคงจะประกอบอาชีพนี้ได้ ส่วนบิดามารดาต้องการให้เรียนต่อ

แนวการตอบ จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจคือ _____

เฉลย ไม่ทราบว่าจะเรียนต่อในชั้น ม.4 หรือเรียนช่างไม้

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์คือ _____

เฉลย เขาสนใจอาชีพช่างไม้และได้ไปหาประสบการณ์ในช่วงปิดเทอมทำให้ทราบว่าตนเองมีความสามารถในด้านช่างไม้พอสมควร ส่วนผลการเรียนก็ค่อนข้างดี

3. ทางเลือกมีอยู่ที่ทาง อะไรบ้าง _____

เฉลย

ทางเลือกมี 2 ทาง คือ

3.1 ทางเลือกที่ 1 คือ เรียนต่อในชั้น ม.4

3.2 ทางเลือกที่ 2 คือ เรียนช่างไม้

4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก คือ _____

เฉลย

4.1 เรียนต่อในชั้น ม.4

ข้อดี คือ เขาสามารถเรียนต่อได้เพราะมีผลการเรียนค่อนข้างดี

ถ้าเรียนต่อจะทำให้มีโอกาสที่มากกว่า

ข้อเสีย คือ ยังไม่ทราบว่าจะไปประกอบอาชีพอะไร

4.2 เรียนช่างไม้

ข้อดี คือ อีรพลมีความสามารถในก้านนี้ และสนใจในอาชีพนี้

และคาดว่าจะประกอบอาชีพนี้ได้

ข้อเสีย คือ บิดามารดาไม่ต้องการให้เรียน

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือกคือ _____

เฉลย

เรียนช่างไม้

ต่อไปนี้เป็นข้อคำถามของแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพที่มีลักษณะเป็น
สถานการณ์ จำนวน 10 สถานการณ์ แต่ละสถานการณ์มีข้อคำถาม 5 ข้อ รวมข้อคำถามทั้งสิ้น
50 ข้อ

1. นิดาเป็นนักเรียนที่มีความสามารถในกีฬาว่ายน้ำ เธอมีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ และ
เหมาะสมที่จะเป็นนักกีฬา นอกจากว่ายน้ำแล้วกีฬาประเภทอื่น ๆ นิดาก็เล่นได้ดีด้วย
เธอได้ไปศึกษารายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการเป็นครูฝึกกีฬา จึงทำให้คิดที่จะมีอาชีพ
เป็นครูฝึกกีฬา ซึ่งคาดว่าจะ เป็นอาชีพที่สามารถทำได้ตามความถนัดของตนเองและมี
โอกาสมีชื่อเสียงในอนาคต นิดาอยากเรียนพลศึกษา ส่วนบิดามารดาต้องการให้เรียน
พาณิชย์ เพราะต้องการให้เรียนสำเร็จโดยเร็ว เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของ
ครอบครัว แต่นิดาไม่ชอบและไม่ถนัด

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ คือ _____

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คือ _____

3. ทางเลือกมีอยู่กี่ทาง อะไรบ้าง
ทางเลือกมี ____ ทาง คือ _____

4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก คือ _____

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือกคือ _____

2. หลังจากทีลลิตาจบชั้น ม.3 แล้ว เธอได้ไปสมัครงานไว้ 2 แห่งคือ พนักงานพิมพ์ดีดของบริษัทแห่งหนึ่ง และนักร้องที่ห้องอาหาร ทั้ง 2 แห่งยินดีรับเธอเข้าทำงาน ซึ่งที่ทำงานทั้ง 2 แห่งนี้อยู่ไกลจากที่พักของเธอ อาชีพนักร้องเป็นงานที่ไม่มั่นคง จะขึ้นอยู่กับความสามารถเฉพาะตัวและรายได้ของห้องอาหาร และเวลาทำงานก็อยู่ในช่วงกลางคืน ทำให้ลลิตากังวลเกี่ยวกับความปลอดภัยในการเดินทางไปทำงานด้วย นอกจากนี้รายจ่ายของอาชีพนักร้องอยู่ในระดับสูง เช่น ค่าเช่าเสื้อผ้าและเครื่องแต่งตัว เป็นต้น ส่วนพนักงานพิมพ์ดีดจะทำงานในช่วงกลางวันและทางบริษัทได้ให้สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล และพนักงานอาจมีรายได้จากการทำงานนอกเวลา ในเรื่องรายได้นี้ทั้ง 2 อาชีพดังกล่าวมีรายได้ใกล้เคียงกัน

หากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ คือ _____

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คือ _____

3. ทางเลือกมีอยู่กี่ทาง อะไรบ้าง
ทางเลือกมี _____ ทาง คือ _____

4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกคือ _____

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือกคือ _____

3. รัศมีจบชั้น ม.3 แล้ว เธอสอบเข้าเรียนต่อได้ 2 แห่ง แห่งหนึ่งคือโรงเรียน
 ที่ช่วยทันตแพทย์ใช้เวลาเรียน 1 ปี และมีข้อผูกมัดว่าเมื่อจบแล้วต้องปฏิบัติงานในหน่วย
 งานของรัฐตามระยะเวลาที่กำหนด การเรียนนี้ไม่ได้วุฒิเพิ่ม แห่งที่ 2 คือ โรงเรียน
 ช่างออกแบบผลิตภัณฑ์ใช้เวลาเรียน 3 ปี ได้วุฒิ ป.วช. เมื่อจบแล้วสามารถทำงาน
 ได้ทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน ส่วนรัศมีมีใจรักและมีความสามารถทางศิลปะ มีความกิด
 ริเริ่มสร้างสรรค์ ชอบทำงานอิสระ เป็นตัวของตัวเอง ไม่จำเจ

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ คือ _____

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คือ _____

3. ทางเลือกมีอยู่ที่ทาง อะไรบ้าง
 ทางเลือกมี _____ ทาง คือ _____

4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกคือ _____

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือกคือ _____

4. ครอบครัวของสุวรรณมีอาชีพทำสวนผลไม้ ขณะนี้สุวรรณเรียนที่วิทยาลัยนาฏศิลป์สาขาละครอยู่ในชั้น ม.3 ระยะเวลาที่เรียนมาเป็นเวลา 3 ปี เธอมีความสนใจและชอบเรียนรำละคร และมีผลการเรียนปานกลาง แต่ความสามารถในทางปฏิบัติที่เกี่ยวกับทักษะ เช่นการแสดงต่าง ๆ และรำละครนั้นเธอทำไม่ค่อยได้ ซึ่งการทำงานในด้านการละครจะต้องใช้การปฏิบัติอย่างมาก จึงทำให้เธอคิดว่าเมื่อจบ ม.3 แล้วควรจะเรียนต่อทางด้านนาฏศิลป์หรือไปเรียนทางด้านเกษตร เพราะที่บ้านมีสวนอยู่แล้วจะได้นำความรู้ทางเกษตรที่ได้เรียนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในอาชีพ

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ คือ _____

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คือ _____

3. ทางเลือกมีอยู่ที่ทาง อะไรบ้าง
ทางเลือกมี ____ ทาง คือ _____

4. ข้อดีและข้อ เสียของแต่ละทางเลือกคือ _____

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือก คือ _____

5. สมศักดิ์มีฐานะยากจนและครอบครัวของเขาต้องการให้เขาเรียนจบโดยเร็วเพื่อมาช่วยเหลือครอบครัว สมศักดิ์มีผลการเรียนปานกลางและเขามีความสนใจและความถนัดในการวาดภาพเป็นพิเศษ ซึ่งเขาหวังว่าจะมีชื่อเสียงในด้านนี้ แต่ในการเรียนวาดภาพเขาจะต้องจบ ม.6 ก่อน แล้วเรียนต่ออีกซึ่งใช้เวลาเรียนอย่างน้อย 4 ปี และต้องใช้ทุนในการเรียนสูงพอสมควร สมศักดิ์ได้ไปศึกษาตำแหน่งงานจากหนังสือพิมพ์และข่าวสารจากกรมแรงงานพบว่า แรงงานระดับช่างกำลังเป็นที่ต้องการ โดยเฉพาะช่างก่อสร้าง เพราะมีการขยายตัวในด้านการก่อสร้างอาคารมากมาย และในการเรียนช่างก่อสร้างเขาสามารถเรียนต่อได้เลยหลังจากจบ ม.3 แล้ว ซึ่งใช้เวลาในการเรียนอีกเพียง 3 ปี ก็สามารถทำงานได้ สมศักดิ์กำลังประสบปัญหาว่าเขาควรเลือกเรียนด้านใด

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ คือ _____

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คือ _____

3. ทางเลือกมีอยู่กี่ทาง อะไรบ้าง
ทางเลือกมี _____ ทาง คือ _____

4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทาง เลือกคือ _____

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือกคือ _____

6. ประสิทธิภาพดีใจว่าเมื่อจบชั้น ม.3 แล้ว จะเรียนต่อด้านสายอาชีพ เขาสนใจช่างไฟฟ้า และช่างกลึง โดยปกติประสิทธิภาพดีนั้นทำงานที่ต้องใช้ความละเอียดรอบคอบ ใจเย็น มีสมาธิในการทำงาน แต่ไม่ชอบทำงานที่มีเสียงดัง ประสิทธิภาพดีจะหัดซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า ในบ้านเวลาที่เครื่องใช้ไฟฟ้าเสียเสมอ ๆ เขาได้ทราบจากรุ่นพี่ที่จบไปแล้วและเลือก เรียนช่างไฟฟ้าว่าสามารถหารายได้พิเศษจากการซ่อมเครื่องไฟฟ้า แต่ก็เป็นงานที่มัก เกิดอุบัติเหตุที่อาจส่งผลต่อชีวิตสูง ส่วนช่างกลึงก็สามารถหารายได้พิเศษจากการรับจ้าง แต่เป็นงานที่ผู้ทำจะต้องทนกับเสียงดัง ๆ ได้ ประสิทธิภาพดีสนใจทั้งช่าง ไฟฟ้าและช่างกลึง แต่ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ คือ _____

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คือ _____

3. ทางเลือกมีอยู่กี่ทาง อะไรบ้าง
ทางเลือกมี _____ ทาง คือ _____

4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือก คือ _____

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือกคือ _____

7. สุดากำลังจะจบชั้น ม. 3 ในปลายปีนี้ สุดาเป็นคนรักสวยรักงาม ชอบแต่งตัว ในวันหยุดเธอมักจะออกไปเป็นลูกมือช่วยช่างทำผมในร้านเสริมสวยอยู่เสมอ ๆ เธอสนใจและได้พยายามเรียนรู้เทคนิคในการทำผม ซึ่งเธอก่อนข้างเรียนได้เร็ว ส่วนการเรียนหนังสือที่โรงเรียนนั้นเธอมีผลการเรียนค่อนข้างอ่อน เธอมักจะบ่นกับเพื่อน ๆ เสมอว่าเบื่อและไม่อยากเรียนต่อ แต่เธอชอบที่จะมาโรงเรียนเพราะจะได้พบเพื่อน ได้พูดคุยและเล่นกับเพื่อน ๆ ซึ่งทำให้เธอสนุกสนาน เธอจึงคิดว่าจะเรียนต่อชั้น ม.4 หรือไปเรียนเสริมสวยดี ถ้าเธอไปเรียนเสริมสวยเธอต้องพบเพื่อนที่ต่างวัยกัน ซึ่งไม่ทราบว่า จะเข้ากันได้หรือไม่

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ คือ _____

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คือ _____

3. ทางเลือกมีอยู่ที่ทาง อะไรบ้าง
ทางเลือกมี _____ ทาง _____

4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทาง เลือกคือ _____

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือกคือ _____

8. นภาพรจบชั้น ม 3 แล้ว เธอต้องการเรียนต่อ ซึ่งบิดามารดาก่อนุญาตแต่ไม่มีเงินส่งเสีย ซึ่งถ้าเธอต้องการเรียนก็ต้องหาเงินเอง นภาพรจึงออกหางานทำโดยไปตามสำนักจัดหางานและได้ทราบว่ามีความต้องการงานว่าง จึงได้ไปติดต่อเพื่อขอทราบรายละเอียดในด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร สำนักงานแห่งแรกรับพนักงานบรรจุหีบห่อของ ซึ่งต้องทำงานทั้งวันตั้งแต่เช้าจนเย็นและมีรายได้แน่นอนคงที่ ส่วนอีกแห่งหนึ่งรับพนักงานขายเครื่องสำอาง ซึ่งสามารถทำงานได้นอกเวลาที่จะขายช่วงเวลาใดก็ได้แต่มีรายได้ไม่คงที่ขึ้นอยู่กับปริมาณการขายเครื่องสำอาง นภาพรกำลังคิดว่าจะเลือกทำแห่งใดดีเพื่อจะมีโอกาสได้เรียนต่อได้ด้วย

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ คือ _____

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คือ _____

3. ทางเลือกมีอยู่กี่ทาง อะไรบ้าง
ทางเลือกมี _____ ทาง คือ _____

4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกคือ _____

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือกคือ _____

9. ศุภชัยจะเรียนจบชั้น ม.3 ในปลายปีนี้ ศุภชัยมีผลการเรียนอ่อนมากแทบทุกวิชา แต่เขามีความสามารถในการตัดผมดี เนื่องจากที่บ้านของศุภชัยเป็นร้านตัดผมและบิดาของเขาก็เป็นช่างตัดผมด้วย ซึ่งศุภชัยเคยช่วยบิดาตัดผมบ่อย ๆ ถ้าเขาไปเรียนต่อทางด้านช่างตัดผมและเมื่อจบแล้วเขาสามารถดำเนินงานและปรับปรุงกิจการร้านตัดผมให้ดียิ่งขึ้นได้ ส่วนบิดามารดาไม่ต้องการให้เขาเป็นช่างตัดผมเหมือนตนเอง แต่ต้องการให้เขาเรียนต่อไปในชั้น ม.4 และสนับสนุนให้ไปเรียนมหาวิทยาลัยเพื่อจะได้เรียนดีขึ้น จึงทำให้เขาสับสนไม่ทราบว่า จะเรียนต่อด้านใดก็

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

1. ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ คือ _____

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คือ _____

3. ทางเลือกมีอยู่กี่ทาง อะไรบ้าง
ทางเลือกมี _____ ทาง คือ _____

4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกคือ _____

5. ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือกคือ _____

- 10 ขณะนี้เป็นช่วงที่กำลังเปิดรับสมัครการสอบคัดเลือกเข้าเรียนต่อสำหรับผู้ที่จบชั้น ม.6 โชกชัยเป็นนักเรียนที่กำลังประสบปัญหาว่าจะเรียนต่อด้านใดก็ ซึ่งเขามีบิดาเป็น นายตำรวจ และต้องการให้เขาเรียนต่อเพื่อเป็นตำรวจเหมือนกับตนเอง สำหรับ โชกชัยมันสับสนชอบการต่อสู้ ผจญภัย การสืบสวนและยังเป็นนักฟุตบอลของโรงเรียนอีกด้วย ซึ่งโชกชัยมีความสามารถในการเล่นฟุตบอลดีมาก จึงมีเพื่อน ๆ หลายคนแนะนำให้เขา ไปเรียนด้านพลศึกษา ซึ่งจะทำให้เขามีโอกาสได้แสดงความสามารถในการเล่นฟุตบอล ได้ดียิ่งขึ้น และอาจมีโอกาสดูเล่นทีมชาติด้วยตามที่โชกชัยได้ฝันไว้ แต่เพื่อนบางคน แนะนำว่างานทางด้านพลศึกษาหายากแต่ถ้าเรียนตำรวจ เมื่อจบแล้วมีงานทำที่แน่นอนกว่า

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

- 1 ปัญหาที่จะต้องตัดสินใจ คือ _____

2. ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คือ _____

3. ทางเลือกมีอยู่กี่ทาง อะไรบ้าง
ทางเลือกมี _____ ทาง คือ _____

4. ข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกคือ _____

- 5 ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะตัดสินใจเลือกคือ _____

ภาคผนวก ข
การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ขั้นตอนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

สถานการณ์	ขั้นที่ 1 ปัญหาที่จะต้อง ตัดสินใจ	ขั้นที่ 2 รวบรวมข้อมูล ที่เป็นประโยชน์	ขั้นที่ 3 ทางเลือกที่มีอยู่	ขั้นที่ 4 ข้อดีและข้อเสียของ แต่ละทางเลือก	ขั้นที่ 5 ทางเลือกที่เหมาะสม ที่สุดที่จะตัดสินใจเลือก
1	4.78	4.38	3.34	4.0	2.75
2	5.6	3.12	4.0	1.87	1.81
3	5.10	5.66	4.0	7.8	3.67
4	6.0	4.34	2.75	4.6	1.76
5	7.15	6.0	4.0	5.98	1.78
6	5.53	4.70	1.81	4.35	1.84
7	5.10	6.0	3.35	5.53	3.36
8	3.34	4.29	3.67	4.0	2.05
9	4.0	7.8	3.05	3.79	3.45
10	3.36	5.09	2.08	5.10	2.33

ภาคผนวก ก

1. การทดสอบความแปรปรวนของการตัดสินใจเลือกอาชีพ
ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง
2. การทดสอบความแปรปรวนของการตัดสินใจเลือกอาชีพ
ของกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะนำอาชีพ
และกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ ภายหลังการทดลอง

ทดสอบความแปรปรวนของการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนกลุ่มทดลอง
และกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลอง

$$F = \frac{S_1^2}{S_2^2}$$

$$F = \frac{18.266}{17.638}$$

$$F = 1.0356$$

$$df_1 = 15 - 1 = 14, \quad df_2 = 15 - 1 = 14$$

$$F_{0.05, 14, 14} = 2.48$$

ทดสอบความแปรปรวนของการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนที่ได้รับการสอน
โดยใช้ชุดการแนะแนวอาชีพและนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ ภายหลังการทดลอง

$$F = \frac{S_1^2}{S_2^2}$$

$$F = \frac{32.685}{25.952}$$

$$F = 1.259$$

$$df_1 = 15 - 1 = 14, \quad df_2 = 15 - 1 = 14$$

$$F_{0.05, 14, 14} = 2.48$$